

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrierile netranscrite nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
la Viena la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenstein & Emmerich
Leber, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
la Budapesta la A. V. Golber-
ger, Klausstein Bernat, Julius
Leopold (VII. Erszékhat-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
germond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și învo-
ială. — RECLAME pe pagină
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 12.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și Bucovina:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-ții colcoșilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 15 cor., pe trei luni 8 cor.
Cu unul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 63 — Anul LXXII.

Brașov, Vineri 20 Martie (2 Aprilie)

1909.

»Războiul politic interior«.

Norii cei grei, ce se adunaseră în răsăritul Europei și amenințară c'un groaznic războiu, s'au împrăștiat de câtră vântul puternic ce a suflat dela Berlin în interesul susținerii păcii. Împăratul Wilhelm, când a văzut că guvernul rusesc umblă să zădărnicească silințele onora din puteri de a împedea izbucnirea războiului, a adresat o scrisoare lungă Țarului Nicolae II, în care l'a conjurat să bage bine de seamă, ce fac miniștrii lui, ca să nu-i pară rău mai târziu, căci Germania e gata să intervină cu toată puterea ei armată la caz de lipsă, pentru a apăra politica de ane-xiune a Austro-Ungariei. Țarul văzând că nu e de glumă și știind bine, că armata lui nu e încă pregătită pentru un nou mare războiu, căci abia a început a se mai reculege după loviturile cele strașnice, ce i le-a dat Japonia în extremul Orient, a poruncit lui Isvolski să întoarcă foaia și să recunoască anexiunea Bosniei și Hertegovinei. În urma aceasta Sârbii, rămânând fără de razimul guvernului rusesc, după ce și Anglia și Franța i-au sfătuit, să se astâmpere, să se împace cu Austro-Ungaria și să desarmeze, au făcut, cum li s'a zis și așa s'a limpezit situația, iar monarhia noastră a scăpat pentru acuma de un războiu, care, deși inamicul era mic și slab, ar fi fost să fie împreunat cu mari jertfe și ar fi putut da naștere chiar unui războiu european întreg.

De războiul exterior am fi scăpat așadar până uua altă. De bine ce am scăpat însă va izbucni acuma în Ungaria războiul politic interior. O foaie de frunte maghiară din Budapesta scria zilele acestea, că nici primejdia din afară n'a putut să scadă măcar, necum să înceteze dușmănia dintre partidele politice maghiare. Armistițiul în politica din afară găsește deci pe Maghiari mai certăți și mai desbinați înăuntru, ca înainte de izbucnirea crizei orientale. O neîncredere și nesiguranță mare domnește

în tabăra celor dela putere, în ce privește desfășurarea viitoare a politicii interioare. Ce o să se aleagă din cestiunea băncii independente ungare? Ce din celelalte cestiuni și mai grave, cum e a reformei electorale și altele?

Iarăși a eșit la iveală persoana și politica ministrului de interne Andrassy. Alaltăieri într'o convorbire c'un grup de deputați în foisorul camerei, contele Andrassy și-a dat pe față pesimismul și temerile, ce le are pentru desfășurarea treburilor dinăuntru. Până la 26 Aprilie, zise el, când se va întruni iarăși dieta, după vacanțele de Paști, va fi o altă stare de lucruri în această dietă și eu nu voi mai avea rolul, ce l'am acum. A trebuit să sosească timpul, adause Andrassy, ca să clarifice stările politice ce nu mai pot dăinui; îi pare rău numai, că legea pentru reforma electorală nu s'a adus deja până Aprilie se pot întoarce trebile așa, încât dieta nu va mai avea liniștea și timpul de lipsă pentru a duce la sfârșit o reformă așa de însemnată ca cea electorală.

Ce va fi dar cu banca independentă? De se va stăruie de câtră majoritate cu orice preț pentru ea, urmarea va fi — la caz când nu-i va succede să o câștige — că se va sparge coaliția și vor ajunge la putere toți câți stau pe baza oportunității, numită baza dela 1867. Atunci parte mare a partidului independent va trebui să treacă în opoziție. De aceasta opoziție, să fi zis Andrassy, s'ar simți azi mare lipsă.

Dacă e vorba de războiul interior dintre partidele maghiare, știm că acesta se face în parte mare pe socoteala noastră. De aceea ni-se oferă și nouă prilejul de a ne cugeța la toate mijloacele, prin cari să ne întărim înăuntru, reînold legăturile sfinte ale frației noastre.

La fondul jubilar al „Gazetei“:
D-l Ioan Manasiu P. Box. 386. New-Castle-Pa, N.-America, trimite prin

mijlocirea „Țării Noastre“ 1 (una) coroană pentru „Fondul ziaristilor“.

Amânarea ședințelor dietei. Marți dieta ungară a ținut ultima ședință înainte de vacanțele Paștilor. Vacanțele vor dura până la 29 Aprilie n. În timpul vacanțelor guvernul ungar va continua tratările cu guvernul austriac în cestiunea băncii și va căuta să le ducă la bun sfârșit, pentru că la reluarea ședințelor dietei cestiunea băncii să poată fi pusă la ordinea zilei.

Soartea reformei electorale. Ministrul de interne a declarat alaltăieri în culoarele dietei, că ar fi fost bine, dacă proiectul reformei electorale s'ar fi votat deja, căci pe la sfârșitul unei Aprilie s'ar putea naște o astfel de situațiune, încât dieta n'ar mai putea găsi nici liniștea dar nici timpul pentru a vota reforma electorală.

Oare vorbele lui Andrassy să nu prevestească sentința de moarte a votului plural?

Votarea legii congruei.

Fără multă vorbă s'a votat Sâmbăta trecută proiectul de lege al congruei, prezentat de ministrul Apponyi. Dintre deputații naționaliști s'au ridicat pe rând d-nii Dr. V. Lucaci, V. Damian și Dr. St. C. Pop, arătând plângerile bisericilor românești și cerând ștergerea §§-ilor, cari turburau pacea între biserică și stat și cari taie adânc în autonomia bisericilor. Zădărnice au fost însă toate opiniile deputaților naționaliști, căci proiectul s'a votat în dezbateri generale și speciale, făcându-se numai câteva schimbări mai neînsemnate.

Între schimbările făcute este propunerea dep. Kmety, care s'a și primit, anume: că preoții, cari nu știu limba maghiară să primească întregirea statului numai încă timp de cinci ani. Cu alte cuvinte zis peste cinci ani de zile trebuie să știe toți preoții limba statului, dacă vreau să mai capete congrua.

Cu privire la așa numitul »§ al naționalităților« s'a primit modificarea propusă de ministrul Apponyi în înțelegere cu partidul popular și anume:

»Dacă un preot care beneficiază de ajutorul de stat nu satisface îndatoririlor, cari rezultă din dispozițiile legale cuprinse în punctele 1 c al §-lui 22 din art. de lege XXVII 1907, iar ministrului îi ajunge la cunoștință, că neglijența aceasta a preotului se bazează pe o ordinațiune a auto-

rităților superioare bisericești: ministrul are dreptul să detragă subvenția pentru întreg teritoriul acelei dieceze, dacă ordinațiunea din cestiune în curs de 3 luni nu se modifică«.

Celalți §§ s'au votat aproape fără discuție.

Din discursul dep. V. Damian rostit în dezbaterile generale a proiectului congruei reproducem după protocolul stenografic următoarea parte:

»Să examinăm acuma că față de dispoziția cuprinsă în articolul de lege XIV: 1898 ce intenționează proiectul de lege de sub discuție? În general pot premitte, că acest proiect de lege întunecă cu totul principiul legii de mai înainte, prin urmare, că proiectul n'are caracter novelar, cum a spus-o d-l ministru, ci el are pretenția de a fi o lege de sine stătătoare.

În ultimul alineat al paragrafului din urmă se zice: »Dacă în vreun post de preot, capelan, se află până la 1 Ianuarie 1908 un preot cu o calificățiune inferioară, atunci preoții aplicați la acest post numai așa pot conta la o subvenție mai mare, dacă în parohie se află 800 de suflete și dacă comunitatea bisericească poate garanta jumătate din suma de 800 cor. din al său. În casuri anumite, având în vedere principiul echității față de confesiuni, ministrul cultelor poate face abstracție dela aceste condițiuni.«

Prin dispoziția aceasta se atacă posturile de preoți sistematice și recunoscute, deoarece prin lege se intenționează acordarea subvenției adecvate întregirea salariului preoțesc pe baza numărului credincioșilor și a calificăției preotului predecesor.

E bătătoare la ochi dispoziția aceasta. Ea înseamnă un mare regres, deoarece printr'asta se răstoarnă referințele de drept de până aci. Oare ce a îndemnat pe d-l ministru la aceasta? Doar a știut căte comunități bisericești sunt de prezent, cari au credincioși mai puțini de 800, și câte sunt, cari sunt capabile să garanteze jumătate din suma de 800 cor. ca sumă de întregire a salariilor preoțesci. D-l ministru a știut și aceea, că de sublimă este chemarea de preot și, ca ea să fie cât se poate de bogată în rezultate pentru biserică și stat, e trebuită de preoți cu o cultură superioară. La aceasta însă numai atunci ne putem aștepta, dacă preoții își văd asigurat viitorul și li-se asigură un trai modest. Pentru că dacă luăm în considerare întregirea veniturilor preoțesci la 1600 cor. dacă luăm în considerare împrejurările de trai, cerințele timpului, însemnătatea postului precum și aceea că preotul are și familie atunci trebuie să mărturisim că suntem încă departe de a fi îmbunătățit situația preoților în mod corespunzător.

armată de linie din Austro-Ungaria. Desfășurându-se acest regiment de graniță, steagul a trecut împreună cu feciorii granițeri la respectivul regiment, carele este astăzi Nr. 50 cu reședința în Alba-Iulia.

Majorul Leon Pop ar fi putut servi și mai departe și de sigur ar fi făcut o frumoasă carieră militară, fiind un bărbat viguros, un bărbat întreg atât fizice cât și spiritualmente, cu un cuvânt înzestrat cu cele mai frumoase însușiri. Însă în anii de tristă memorie 1848—9 a căzut jertfa unor intrige ce s'au țesut contra lui, încât a fost silit să se retragă și a trăi multă vreme fără să capete nici chiar pensiunea meritată. Nu este locul aci de a vorbi mai pe larg despre acele intrige, istoricul aceluși batalion precum și a evenimentelor din 1848—9 va face dreptate majorului Pop. Această lovitură se vede că l'a impresionat atât de adânc, încât întreagă viața a trăit mai mult retras de societate, mai mult ca un eremit; a murit în 1 Ianuarie st. v. 1880.

Încă în etate de 24 de ani s'a căsătorit cu fiica majorului caval de Wurzer, carele veni-e la înființarea graniței din Germania. Din această căsătorie a avut 3 fete, dintre cari 2 sunt în viață, Matilda și Ida (măritată Goldschmidt) și pe unicul

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din viața baronului Leonida Pop.

(Date biografice.)

În iarna trecută a răposat bar. Leonida Pop, general de divizie și adjutant general al Majestății Sale în retragere. Lucru rar, ca un Român să facă în armată cariera, ce a făcut-o Leonida Pop, originar din ținutul Năsăudului. La vechia despre moartea sa, după mulți ani trăiți în retragere, zările române au atins și întrebarea: Cum de acest distins oficer superior, atât de aproape de Domnitor, n'a putut să aibă înrăurirea în favorul neamului său? La aceasta întrebare cel mai lămurit răspuns este, că răposatul a fost, ce e drept, de origine Român, dar n'a avut, ori poate mai bine zis, n'a cutezat să aibă și sentimente naționale românești. El a fost soldat credincios al Împăratului și a dovedit multă hărnicie în serviciul său în pace și în războiu. Ce e mai du-

reros, Leonida Pop n'a putut să ajute nici măcar cauzei strâmtorate a Românilor năsăudeni din regimentul II. de graniță, căruia i-au aparținut și tatăl și moșul său, cauzei fondurilor granițarești năsăudene atât de strâmtorate încă și în ziua de azi.

Ca soldat însă br. Leonida Pop s'a distins mult prin capacitatea, conștiințiozitatea sa, devotament și credință. De aceea va interesa publicul nostru românesc datele biografice, ce le-a publicat încă în anul 1889 fericitul profesor dela gimnaziul din Năsăud Dr. A. P. Alexi, despre Leonida Pop și pe cari lăsăm să urmeze aici:

Originea ș'o trage din satul românesc Bichigiu, reg. II românesc de graniță, nu departe dela Năsăud. Moșul său a fost Gregoriu Pop, care a fost cel dintâiu oficer român după înființarea acestui institut de graniță, care a luat parte la mai multe războaie și care a înaintat până la căpitan, un lucru rar acesta pe acele vremi pentru un Român.

Gregoriu Pop a avut 4 feciori și 2 fete. Dintre feciori cel mai mare, Ion, a

fost militar, a făcut mai multe campanii și apoi a fost preot în Feldru, unde a și murit în etate de 86 de ani stimat și iubit de toți. Al doilea, Mateiu, a servit la regimentul săcuesc de husari, unde a și avansat până la rangul de major. Acesta încă a luat parte la mai multe războaie în cari s'a distins și în cari a fost rănit, în urma căror rane a murit, fiind încă tânăr. Al treilea a fost Gavrila, care a servit tot la săcu în regimentul al II. de graniță, în care a avansat până la căpitan și a participat la mai multe războaie. Al patrulea a fost Leon, tata lui Leonida. Dintre fetele lui Gregoriu Pop una a fost măritată după căpitanul Pioraș, iar a doua după directorul școlii normale din Năsăud, Istrate. Însă afară de Leon nici unul n'a avut sucrescintă.

Leon Pop s'a născut la anul 1797 și a servit până la 1850 în regimentul al II. românesc de graniță. În acest interval a participat la mai multe războaie, între cari mai însemnat a fost cel cu Franța dela 1812—1815. În 1848—9 a comandat ca major batalionul I, aceluși batalion vestit al căruia steag a fost decorat pentru bravura și credința sa neclătită cu medalia ce poartă următoarea inscripțiune: »Für standhaftes Ausharren in der beschworenen Treue«, unica distincțiune de felul acesta în întreaga

După o experiență de 10 ani ne putem aștepta cu tot dreptul, ca actualul proiect de lege să însemneze un pas înainte, mai ales pentru că și înfrânsul se are în vedere calificarea mai înaltă a preoților. Chiar din acel punct de vedere d-l ministru trebuia să stabilească în noua sa lege ca prim grad de subvenționare, adică de întregire a salarelor preoțești, suma minimală de 1600 cor., iar ca al doilea grad suma minimală de 2400 cor. În felul acesta și preoții se apropiu de salariul învățătorilor, cari după un serviciu de 30 ani, afară de locuință liberă și intravilan, ajung la o retribuție anuală de 2200 cor. Dacă se făcea astfel, atunci nu mai era nici o nevoie de dispozițiile din § 9, cari sunt de prisos în lege și prin cari se violează autonomia bisericilor.

Dar ce motive au îndemnat pe d-l ministru de a redacta proiectul de lege în spiritul acesta reacționar? Întâi motivul, că prin ridicarea congruei se impuneau noi sarcini statului. Al doilea, și acesta este propriul motiv: de a restrânge libertatea individuală a preoților și libertatea activității bisericii. Motivul deci este politic prin împrejurarea, că d-l ministru a intenționat să valideze omnipotența statului față de biserică, cu alte cuvinte de a prepara prin un treptat amestec în cele bisericesti, calea statificării.

Dispozițiile acestea se refer deocamdată numai la biserică gr. or. Că într'adevăr așa stă lucrul, n'avem decât să cetim declarațiile, cari s'au făcut cu ocaziunea desbaterei proiectului de lege pentru congrua la 1898.

D-l ministru de culte a știut prea bine, că în înțelesul legii de congrua numai a 10-a parte a preoției gr. or. este împărțită de ajutorul statului. E drept că aceasta nu e vina bisericii, căci noi nu avem mijloace mai eficace pentru a pregăti preoții cu o calificare mai înaltă. Legea d-lui ministru este și mai reacționară în privința aceasta, deoarece ea tinde să împiedece sporirea elementului cu o calificare mai superioară, prin împrejurarea că face pendentă acordarea unei subvenții mai înalte, dacă comunitatea bisericască are 800 de suflete și este capabilă să plătească jumătate din suma de 800 cor. Că este oare corect procedeul acesta al d-lui ministru, ne putem ușor convinge dacă amintim că în metropola gr. or. și mai ales în arhidieceză opt părți din zece din parohii numără mai puțin de 800 de suflete, și iarăși sunt astfel de parohii, cari nu pot contribui la întregire cu mai mult de 2—300 coroane. D-l ministru a afirmat că înființarea de parohii cu credincioși puțin s'au făcut din interese familiare și nu din necesitate religioasă. D-l ministru a pierdut din vedere faptul că partea cea mai mare a parohiilor gr. or. și gr. cat. române se află în regiuni muntoase, unde comunicația e anevoioasă și credincioșii se află la distanțe considerabile de alții, așa că a trebuit să se formeze parohii mai mici. Motivul înființării astorfel de parohii rezidă deci în împrejurările locale.

D-l ministru a mai zis, că e drept și echitabil ca toate confesiunile să fie împărțite de un ajutor de stat egal, din care cauză și confesiunile să contribuie din a lor parte cu o sumă egală, pe care d-l ministru a fixat-o fără învoierea și aprobarea coofesiunilor la suma de 400 coroane. D-l ministru știe pe baza datelor, pe cari le are la mână, că dintre cele 1000 de parohii gr. or. 800 nu contribuie de pre-

zent la întregire, iar 323 nu vor putea să contribuie pe viitor cu mai mult de 1—200 coroane. Prin urmare dacă ultimul alineat din §. 3 rămâne așa cum este, atunci în arhidieceza gr. or. 800 și dacă luăm în socoteală și dieceza Aradului și cea a Caransebeșului, 1400 parohii, deci două părți din numărul total al parohiilor gr. or. sunt lipsite de întregirea venitelor. Acelaș raport îl găsim și la confesiunea gr. cat. română.

Dacă biserica gr. or. și gr. cat. română este avizată să primească ajutorul, vina nu este a lor, ci a vremurilor trecute. Mai bine am voi să acordăm ajutoare, de cât sa primim. Nu voiu să pomenesc de ceace a fost în trecut, dar cred că este de ajuns când amintesc, că nici o confesiune din patrie n'a fost expusă atâtor prigoniri ca cea gr. or. E doară cunoscut că preoților noștri nu li-se dădea voie să învețe afară de ceti și de cântat, că preotul era silit să plătească dimpreună cu credincioșii săi dijma preoților de altă confesiune.

Proiectul congruei în comisiunea casei magnaților

Comisiunea financiară a casei magnaților a ținut în 29 Martie n. o ședință, în care s'a primit proiectul congruei. Cu aceasta ocaziune episcopul Lugojului V. Hossu a criticat proiectul, declarând că în urma mai multor dispozițiuni nedrepte, ce le conține proiectul, biserică gr. cat. ajunge într'o situațiune cu mult mai nefavorabilă decât celelalte confesiuni.

Aplanarea conflictului cu Sârbia.

După lungi frământări și tratări, cari au preocupat luni de zile Europa întreagă și cari nu odată au amenințat cu izbucnirea unui sânger os răboiu, vine știrea, că conflictul între Sârbia și Austro-Ungaria s'a aplanat. Puterile mari, îndeosebi Anglia și Rusia, cari căutau să pescuiescă în turbur., au trebuit în cele din urmă să recunoască anexarea Bosniei și Herțegovinei iar această hotărâre au adus-o prin miniștrii lor la Belgrad, la cunoștința guvernului sârbesc. Totodată au comunicat guvernului sârbesc, că dacă Serbia nici acum nu va renunța la pretensiunile ei, atunci Serbia va fi părăsită de puteri.

Deodată cu acest demers al puterilor a fost prezentată guvernului sârbesc și nota guvernului austro-ungar, care e cam de următorul cuprins: Serbia să recunoască, că anexarea Bosniei nu-i atinge drepturile sale și că se supune consiliului puterilor, care nu i-au aprobat atitudinea de până acuma. Așadară Serbia să renunțe la atitudinea ei de până acuma, modificându-și politica într'o direcțiune amicală Austriei. Conform cu această declarațiune, Serbia va demobiliza, reducându-și trupele la contingentul din primăvara anului 1908. Nu va mai lua măsuri de organizări de bande, de voluntari și în genere nu va sprijini nici un fel de adunări de cetași.

Indată după primirea acestor note s'a intrunit consiliul de miniștri sârb și după o dezbateră mai lungă a decis să se supună hotărârilor puterilor și să împlinească cererile Austro-Ungariei. Această hotărâre a guvernului sârbesc s'a adus erii la cunoștința ministrului de externe austro-ungar bar. Aehrenthal. În acest răspuns Serbia declară, că anexiunea Bosniei n'a jignit drepturile Sârbiei, că în ce primește articolul 25 al tratatului din Berlin

se supune hotărârei puterilor și că nu va mai protesta contra Austro-Ungariei ci vrea să trăiească cu ea în pace. Drept urmare Serbia va demobiliza și va disolva bandele de voluntari. În urma acestei declarațiuni conflictul cu Serbia poate fi considerat ca și aplanat.

Ziarul miuistrului de externe austro-ungar »Fremdenblatt« apreciază în modul următor situațiunea după recunoașterea anexării: »Recunoscând anexiunea, puterile au creat în același timp condițiunea absolut necesară pentru demersul lor la Belgrad, care n'a fost sugerat de noi și ca ar fi rămas fără succes, atâta vreme cât Serbia nu s'ar fi aflat în fața Europei unite. Puterile cer astăzi Sârbiei ceea ce noi am fi trebuit să cerem și aceasta e cu mult preferabil. Anexiunea era un act atât de simplu, în cât recunoașterea ei de către puteri ar fi trebuit să pară cu totul naturală. Totuși cât de mare ocol s'a făcut până a se ajunge la acest rezultat, care ar fi trebuit să fie de la sine înțeles. Avem desigur motive de a fi satisfăcuți de rezultatul obținut, dar nici dorința, nici motivul de a triumfa«.

După ce trece repede în vedere fazele, prin care a trecut conflictul, ziarul adaogă: »Nu aroganța ci simpatia ne-a făcut să punem în relief rezultatul obținut prin dorința de pace a Europei. Nu mai e nevoie să amintim atitudinea noastră fermă, dar moderată, atitudinea parlamentelor noastre, a opiniunii publice, avansurile pe care le-am făcut de mai multe ori în timpul crizei, atunci când demnitatea monarhiei ne-a permis să le facem. Credem că, nu noi trebuie să punem aceea în relief; răsplata atitudinii noastre o avem în cunoștința dobândită a valorii noastre și pe care am pus-o la încercare, în ziua când monarhia a pus la cea mai grea încercare capacitatea sa de a decide cu energie, dar în același timp cu simț pacific, despre destinul și rolul monarhiei în sfatul națiunilor.«

Pe la sfârșitul săptămânei trecute a venit din Belgrad pe neașteptate știrea că moștenitorul Tronului sârbesc George a renunțat la succesiunea Tronului. Știrea aceasta, căreia la început nu li s'a prea dat crezământ, s'a confirmat. Prințul George de fapt a renunțat din cauză, că unele ziare sârbești l-au atacat, că ar fi bătut în mod barbar pe servitorul său Kolakovici, care după câteva zile a încetat din viață. Hotărârea sa prințul George a adus-o la cunoștința consiliului de miniștri, iar consiliul de miniștri la cunoștința regelui și a Scupștinei. Atât consiliul de miniștri cât și Scupștina au primit renunțarea la tron a prințului George și au proclamat de moștenitor pe prințul Alexandru al Sârbiei.

Iată proclamațiunea regelui Petru, în care se face cunoscută renunțarea definitivă a principelui George la moștenirea tronului și declararea de moștenitor de tron, cu consentimentul Scupștinei, a principelui Alexandru.

»După-ge prim-născutul meu fiu, principele George, a declarat, din hotărârea sa proprie înaintea consiliului de Coroană, a președintelui camerei și a președintelui tribunalului suprem, asemenea și în prezența membrilor guvernului, că abziece în mod irevocabil de dreptul său de moștenire asupra tronului, precum și de drepturile prerogative ce-i compet ca prim-născut, — cu consentimentul președintelui consi-

liului de coroană, investez cu dreptul de moștenire asupra tronului sârbesc, precum și cu ori ce drept de prerogativă, pe al doilea fiu al meu, principele Alexandru. Aducând acestea la cunoștința poporului sârbesc, îndrept rugăciuni sincere către Dumnezeu, ca să binecuvinte familia mea regală și pe toți supușii mei. Belgrad, 16 Martie v. 1909. Petru m. p.

Noul moștenitor de tron al Sârbiei, principele Alexandru, este născut în Cetinie la 1888. A studiat în Petersburg la Institutul Oldenburg, un fel de »Theresianum«. Se zice, că este un tânăr serios, și nu samănă de loc cu fratele său George. În armata sârbească are până acum rangul de sergent, obținut nu de mult.

Alegerile sinodale din dieceza Caransebeșului.

O luptă mare și agitată s'a dat la recentele alegeri de deputați sinodali în dieceza Caransebeșului. Față în față și-au stat două tabere: una condusă de faimosul deputat Burdia Szilard, care, după-ge și-a făcut cu ajutorul suitelor trebușoarele la alegerea de deputat dietal în cercul Orașului, a vrut să-și asigure puterea și în afacerile bisericii gr. or. române din dieceza Caransebeșului, ca să dicteze și acolo după placul său și a miniștrilor Apponyi și Andrassy. În tabăra cealaltă s'au strâns toți Românii independenți naționali, cari văzând pericolul amenințator au dat alarmă și au luat lupta în contra candidaților burdiști.

Lupta a fost din cale afară grea, dar a fost încununată cu succes. Pe lângă toate opintirile burdiștilor și pe lângă toate nelegiuirile săvârșite de uneltele lui Burdea, — precum sunt falsificări de protocoale, disolvare de sinoade, scandaluri la scrutinii etc. — au reușit în cele mai multe cercuri candidați naționali independenți. Din cei 60 deputați sinodali din cler și mireni, peste 40 sunt naționali independenți.

Dăm în următoarele lista deputaților aleși. Deputații, lângă cari am pus în parantesă litera (b), sunt burdiști, ceilalți sunt naționali independenți:

Caransebeș: Deputat din cler Filaret Musta, deputați mireni C. Burdia (b), I. Dobren (b).

Lugoj: dep. din cler Dr. G. Popoviciu, dep. mireni Dr. A. Mocsonyi, Dr. G. Dobrin, Vârșeț: din cler Traian Oprea; mireni Dr. P. Zepeniag, Dr. N. Proșteanu.

Buziaș: din cler Ioan Popa; mireni Baron G. Duca, I. Marcu.

Reșița: din cler Dr. Petru Barbu; mireni Dr. P. Corneanu, G. Jianu.

Sasca: din cler Sim. Luca; mireni Dr. V. Mester, Dr. P. Corneanu.

Valea-boului: din cler Andr. Ghidiu; mireni Cor. Corneanu, Max Dalea (b).

Mehadia: din cler Mih. Popoviciu; mireni General Cerna, Dr. V. Nemoianu (b), Bozoviciu: din cler M. Popoviciu; mireni Iuliu Novac, Petru Borțun (b).

Făget: din cler Sab. Olariu; mireni Dr. Ios. Popoviciu, Sams. Crisciu (b).

Fizeș: din cler Avram Corcea; mireni Dr. Val. Branște, I. M. Roșu.

Jam: din cler Sofr. Avramescu; mireni P. Corcan (b), Ad. Albu (b)

fiu, pe Leonida (care a decedat în anul acesta. — Red.)

Leonida s'a născut la 1831 în 15 Octombrie. A absolvat școala militară din Năsăud, iar la 1843 a călătorit cu tatăl său la Viena, unde au fost primiți de către împăratul Ferdinand în audiență. Acestuia i-a plăcut așa de mult de istețimea și agerimea tânărului Leonida, încât l'a primit ca elev în Academia militară din Wiener Neustadt, însă fiindcă atunci nu era loc vacant, l'a prenotat pentru anul viitor. În această Academie, ce a dat Austriei atâția generali bravi, s'a făcut studiile cu succes strălucit. A eșit ca absolvent la 1851 când a fost numit totodată sublocotenent și împărțit la regimentul de linie »Carl Ferdinand«, care garnisona în Sibiu, unde a servit ca adjutant până la 1854.

Având o iubire deosebită pentru studii militare mai înalte și fiind mulțumit cu viața dela trupă, s'a rugat și a fost și primit la cursul militar superior (Kriegsschule.) Terminând acest curs la 1857 cu succes strălucit a fost deodată înaintat sub locotenent și împărțit la statul major. Aci a fost împărțit la grupe de mapare, în care a lucrat până la 1859 când a fost înaintat de căpitan. În acest an a făcut și el campania din Italia unde s'a distins în modul cel mai excelent în vestita luptă dela

Magenta, unica luptă în care trupele austriace au rămas învingătoare și în care Leonida ca căpitan în statul major a fost sufletul conducător. În urma acestei izbâzi strălucite, tânărul căpitan avea legitima ambițiune de a aștepta să fie recompensat după vrednicie. Comandantul corpului său de armată, prințul de Hessen a și fost recompensat căpătând cea mai mare distincțiune, ordul Maria Terezia.

Petrecând mai mult timp în concediu, se hotărâse a părăsi cariera militară, însă la stăruințele familiei sale și în deosebi a bunului său tată, care cunoștea altcum din propria experiență suferințele unui suflet neîndreptățit, s'a înduplecat a rămânea și mai departe în armată. Pe când petrecea încă în concediu, a și căpătat ordul crucea pentru merite precum și ordul de casă a prințului Hessen însoțit de o lungă și detașată scrisoare pînă de laudă și de recunoștință.

Bine l'a fost stăruit bunul său părinte ca să nu părăsească cariera începută, pântrucă roata sorții este schimbăcioasă. Așa s'a întâmplat și cu Leonida, căci de aci înainte încep a-l patrona norocul, croit prin destoinicia sa. La 5 Maiu 1860 a fost comandant la guvernamentul din Mainz unde a petrecut 2 ani. La 1866 a participat ca major în răboiul cu Prusia. După

terminarea acestuia a fost comandat ca șef de stat major la divizia a 14 de infanterie din Pressburg sub comanda marșalului locotenente Neipperg. La 1869 a fost transferat la Praga. La 1870 când s'a început răboiul între Franția și Germania a fost comandat în ținutul Renului (Pfalz) cu misiunea de a face observațiuni și studii militare, însă după intrarea Germanilor în Franția s'a reîntors în Viena unde în 1871 a fost denumit profesor la școala înaltă militară (Kriegsschule). La 1878 a ajuns colonel și ca atare a fost comandat ca șef de stat major la corpul de armată comandat de Filipovici, care a fost însărcinat cu ocuparea Bosniei și a Herțegovinei. Buna reușită a acestor operațiuni militare este a se mulțumi în cea mai mare parte șefului de stat major, pentru cari vrednicii a fost distins oferindu-i-se ordul »Coroana de fier« c. II. împreună cu baronatul. La 1879 a fost numit de comandant de brigadă în Innsbruck. În 1880 a fost înaintat ca general de brigadă (General-Major) și ca atare a fost însărcinat cu conducerea lucrărilor de fortificațiune dela Trient și din sudul Tirolului. La 1881 a fost chemat telegrafic la Viena pentru a ocupa însemnatul post de șef în cancelaria Majestății Sale. La 1882 a fost numit adjutant general al Majestății Sale, cu care ocaziune

Majestatea Sa i-a adresat următoarele vorbe în cari se oglindește destul de bine destoinicia lui Leonida: »Acum pregătește-ți numirea de adjutant-general, noi lucrăm de multă vreme la olaltă și eu am cauză deplină de a fi mulțumit cu D-ta și cred că și D-ta vei fi mulțumit cu mine«.

Nu mult după aceasta a fost numit prin un bilet de mână foarte măgulitor al Majestății Sale consilier intim și după acesta general de divizie (mareșal-locotenente), cu care ocaziune mulțumind Majestății Sale pentru acest avansament, Majestatea Sa i-a răspuns: »Nu pot decât să-ți exprim din nou deosebita mea recunoștință și mulțumita mea pentru prestațiunile și succesele D-tale«.

Astăzi fiindu-i sănătatea sdruncinată petrece cu concediu în Helveția de unde mulți i doresc să se reîntoarcă sănătos spre a-și continua cariera, și a-și îndeplini aspirațiunile sale.

Năsăud, Iunie 1889.

Povești slave.

Cei doi cumetrii.

Au fost odată doi cizmari. Erau cumetri. Unul bogat, celălalt sărac. Bogatu

Bocsa-M.: din cler Petru Irimie; mireni Dr. Aur. Oprea, Dr. Cor. Petricu.

Zgribești: din cler Dr. Tr. Badescu; mireni scrut. suspendat.

Satul-Nou: din cler Trif Miclea; mireni Petru Stoica, Dr. Al Birescu.

Ghiald: din cler Ioan Pepa; mireni P. Bulgea (b), N. Regman (b).

Coșava: din cler Dr. P. Ionescu (b); mireni Dr. T. Dragmon (b), Dr. G. Gârda.

Teregoava: din cler Dr. P. Ionescu (b); mireni Dr. N. Ionescu (b), Dr. V. Olariu (b).

Oravița: din cler Dr. I. Olariu (b); mireni Dr. I. Nedelcu, Ilie Trăilă.

Ciacova: din cler Pavel Iancu; mireni G. Breban (b), I. Gurescu.

Adunarea generală a „Albinei“.

Sâmbătă în 27 Martie n. primul institut de bani românesc »Albina« și-a ținut în sala festivă a Muzeului »Asociațiunii« a XXXVI-a adunare generală ordinară, sub prezidiul d-lui Iosif St. Șulufu. Despre decursul acestei adunări »Telegraful Român« raportează următoarele:

Au fost de față 17 acționari, reprezentând 4298 acții cu 721 voturi. Adunarea a decurs în perfectă ordine, s'a luat la cunoștință raportul anual al direcțiunii și s'a aprobat bilanțul anului de gestiune 1908, votându-se absolutul obicinuit, atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere. Profitul net s'a distribuit conform propunerii direcțiunii, asemenea suma destinată pentru scopuri culturale și de binefacere. Dividenda s'a fixat cu 10% sau 20 K. de cupon, plătit imediat după adunarea generală. Prețul marcelor de prezență a rămas neschimbat ca și în anul expirat.

Urmând la ordinea zilei punctul 5: Fuzionarea cu »Lugoșana«, adunarea generală după ascultarea propunerii prezentate în această privință din partea direcțiunii a decis fuziunea sub condițiunile propuse și primite deja și de adunarea generală a »Lugoșanei«.

În legătură cu aceasta, adunarea generală a hotărât totodată urcarea capitalului social dela 2.400.000 K. la 3.000.000 K. prin o nouă emisiune de 3.000 acții à K. 200. Aceste se vor vinde cu valoarea lor nominală: 750 acționarilor »Lugoșanei« (pentru 2 acții »Lugoșana« o acție »Albina«), iar din celelalte 2500 acții 2000 se rezervă acționarilor vechi, cari vor primi tot după câte 6 acții una nouă și restul de 250 acții se va vinde în favorul fondului special de rezervă, conform condițiilor ce se vor publica în »prospectul de emisiune« ce-l va lansa direcțiunea.

Asemenea a primit adunarea generală propunerile direcțiunii privitoare la modificarea §§. 6 și 64 ai statutelor, modificări necesitate de urcarea capitalului și de deschiderea filialei celei nouă din Lugoș. În sensul acestor §§ noui capitalul de K. 3 mil. se compune din 15.000 acții, 6000 vechi și Fl. 100 și 9000 acții nouă à K. 200, iar tantiema funcționarilor a fost urcată dela 4% la 5%, asigurându-se însă actualului dirigent al filialei din Brașov d-lui Dr. N. Vecerdea, tantiema, asupra căreia a câștigat drept pe baza statutelor vechi.

Privitor la »Fondul internatului de băieți« creat la timpul său din incidentul jubileului de 25 ani al »Albinei« și ajuns azi la suma de K. 70.000, adunarea generală în sensul propunerii direcțiunii a ho-

tărât a transpune acest fond în administrația »Asociațiunii«, spre a-l investi deocamdată în edificiul »Școlii civile de fete«, sub condițiunea, ca în caz când acea școală ori din ce motive s'ar desființa și edificiul nu ar rămânea proprietatea »Asociațiunii« și nici nu s'ar putea transforma într'un internat pentru băieții români, cari frecuentază școlile medii din Sibiu, suma de K. 70.000, fără interese să se restituie »Albinei«, care va putea dispune de ea pentru scopuri culturale și filantropice.

Urmând la ordinea zilei alegerea alor doi membri în direcțiune în locul d-lor Dr. Eus. Roșca și Ilie Trăilă, ești după ordinea vechimii, ambii membri ești au fost realesi cu mandat de 6 ani, iar în comitetul de supraveghiere al cărui mandat asemenea a expirat, adunarea generală a ales cu mandat de 3 ani pe d-nii: Dr. Vasilie Bologa, Victor Fiacu, Ioan Henteș, Emil Verzariu (nou) și Mateiu Voileanu.

STIRILE ZILEI.

— 18 Februarie v.

Sedintă publică. Duminecă, în 19 Martie v. se va ține în sala cea mare a gimnaziului român din loc sedintă publică a societății de lectură »Ioan Popasu« a elevilor dela gimnaziu și a »Societății de lectură« a elevilor dela școala com. sup. gr. or. română.

Programul bogat al acestei sedințe publice e următorul:

1. Deschiderea sedinței. 2. Cor: G. Dima: Nr. 1, 2, 3 și 6 din »Cantata« pentru cor mixt, solo de tenor (Em. Grădinar, cl. VII g.) și pian. 3 P. Boier cl. VIII g.: »Mama în literatura noastră« (disertație). 4. D. Nistor, cl. VII g.: »Pasa Hassan«, poezie de G. Coșbuc (declamație). 5. Cor: G. Dima: a) Cântecul iezilor, b) Cântecul melciilor (cor de copii în trei voci). c) Ingerul păzitor (cor mixt). 6. I. Conciatu, cl. III com.: »Libertatea individuală și economică în producțiune« (disertație). 7. R. Cosma, cl. II com.: »Tatăl nostru« anecdota de T. Speranță (declamație). 8. Cor: a) F. Lackner: »Faurul«, b) C. Porumbescu: »Imnul unirei« cor de bărbați.

Inceputul la 3 oare după amiază.

Invitări speciale nu se fac.

Reîntoarcerea soldaților plecați în Bosnia. În țara întreagă va produce mare bucurie știrile ce sosesse din Viena, că soldații duși în Bosnia vor fi trimiși în curând acasă. Dar nu vor fi concediați toți deodată. În locul prim vor fi concediați aceia, cari au fost reținuți după împlinirea serviciului de doi ani. Apoi rezerviștii, cari au fost chemați în toamnă pe opt săptămâni și au fost reținuți.

Conferențele »Asociațiunii«. Duminecă 15 (28) Martie, la orele 6 sara, D-na Maria Baiulescu a ținut în sala gimnaziului român din loc, o prea frumoasă și interesantă conferență despre »Mama«. Deși timpul a fost cât se poate de urât, plouând aproape toată ziua, sala cea mare a fost ticsită de un public ales. După ce conferențiară arată urmările bune ale educațiunii făcute cu o bună îngrijire, întâiu în familie, din partea mamei, ilustrează aserțiunea, că cine are parte de o mamă conștie de menirea ei are parte și de o viață frumoasă, prin exemple din anticitate și din ziua de azi, la toate popoarele, vorbind despre mamele celebre: a lui Alexan-

dru cel mare, Napoleon, Goethe, etc. Trece apoi la mamele celor mai mari bărbați ai Românilor insistând mai mult asupra mamei lui Ștefan cel mare, Alexandri, Șaguna, etc. bazându-se aserțiunile pe date istorice temeinice. Ca concluziune, d-na M. Baiulescu afirmă, că toți bărbații iluștri au avut parte de mame distinse. Conferențiară a fost răsplătită cu îndelungate și călduroase aplauze.

Starea Domniței Guza. Dela Piatra-Neamț se anunță că Domnița Elena a petrecut toată noaptea de Duminecă în neliniște. Starea ei se agravează. Se constată pentru prima oară slăbirea insomniei. Slăbiciunea generală e mereu în progres.

Moartea unui patriot basarabean. La 12 Mart v. a încetat din viață la Petersburg bătrânul boer moldovean Pavel Dicescu, membru în conziliul imperiului rusesc și fost președinte al zemstvolui gubernatorial din Basarabia precum și fost președinte al nobilimei din Orhei. Pavel Dicescu era un moldovean sincer și lui se datorește existența societății moldave din Chișinău și primele încercări de cultură românească în Basarabia. Patriot mare, inimă caldă și deschisă tuturor nevoilor țării, moartea lui Pavel Dicescu e o mare pierdere pentru românism. Când într'o zi se va face istoria mișcării moldovenești din Basarabia, se va scrie o pagină admirabilă despre acel de curând dispărut. Deplângem alături cu toți Români, moartea acestui fruntaș român. — »Ord.«

Principele japonez Kuni în București. Despre petrecerea principelui japonez Kuni în București, unde a sosit de câteva zile ca să viziteze instituțiile armatei române, se scriu următoarele: Principele Kuni, a vizitat Marți arsenalul nostru, școala militară de infanterie și batalionul 2 de vânători. La arsenalul Alteței Sa Imperială a asistat la fabricarea șrapnelor și a ghiulelelor pentru tunurile de câmp. La școala militară de infanterie elevii au făcut, între altele, exerciții de »ju-jitsu«, ceea ce a făcut multă plăcere Alteței Sale. În sfârșit la batalionul 2 de vânători soldații au făcut exerciții numeroase, printre cari urcarea pe acoperișul casărmei fără ajutorul scârilor, așa cum se face în Japonia, ceea ce iarăși a surprins pe ilustrul oaspe. La orele 12 fără un sfert A. S. I. Principele Kuni, cu suita sa, a revenit la hotelul Continental, la ușa căruia aștepta o mulțime enormă de oameni, și după zece minute s'a îndreptat către palatul ministerului afacerilor străine, unde d-l prim-ministru și ministru de externe i-au oferit un dejun de gală. După dejun A. S. I. Principele Kuni, împreună cu d-l Ion Brătianu și suita sa, a fost la Cameră, asistând la desbateri. Înainte de plecarea Alteței Sale dela hotelul Continental la dejun, d-l major Baranga i-a înmănat marelui cordon al ordinului Carol I, pe care i l'a oferit M. S. Regele Carol. Seara la orele 8, M. S. Regele Carol a oferit oaspeților japonezi un dîneu de gală, la care au participat toți cei din suita Alteței Sale.

Distincțiune. D-l profesor Dr. Toma Ionescu, decanul facultății de medicină din București, eminentul chirurg, a fost ales membru corespondent al Academiei de medicină din Paris.

Arieșana institut de credit și economii din Turda. Precum ni se scrie din Turda, direcțiunea acestui institut a votat din cuota destinată de adunarea generală

spre scopuri culturale și filantropice următoarele ajutoare: Școlii populare române gr. cat. din Turda veche 200 cor., Școlii populare române gr. or. din Turda veche 100 cor. Pentru procurarea de manuale școlare gratuite pe sama elevilor mizeri dela școlile populare gr. cat. din districtul protopopesc al Ludosului 60 cor. Societății de lectură »Inocențiu M. Clain« a clericilor din seminarul domestic gr. cat. din Blaj, pentru editare de cărți morale pe sama poporului 20 cor. Mesei universitarilor români din Cluj 20 cor. Reuniunii de lectură a femeilor române din Turda 20 cor. Reuniunii meseriașilor români din Turda 20 cor. Reuniunii opidane a pompierilor voluntari din Turda 10 cor. Familiei opidane din Turda 10 cor. Fundațiunii »Iuliu Bărdosy« pentru premiarea și ajutorarea elevilor dela școala populară română gr. cat. din Turda veche 843 cor. Reuniunii regnicolare pentru ajutorarea alienaților însănușoși, din Sibiu 5 cor. și în urmă reuniunii regnicolare a surdo-mușilor din Cluj 5 cor.

Oficiul de dare al orașului Brașov ne trimite spre publicare următoarea convocare: Societățile de întreprinderi sau reuniunile obligate de a da în public socoteală și cari au neglijat de a subțerne oficiului nostru până acuma fasiunile referitoare la darea de câștig, sunt din nou provocate, sub evitarea dispozițiilor de amendare prevăzute în lege, să prezente amintitele fasiuni în termen de 8 zile la perceptoratul de dare orășenească, în oarele de oficiu dela 8—12 a. m. Intrelăsându-se așternerea acestor fasiuni, darea se va fixa din oficiu.

Tinerimea română de pe Coastă. În adunarea generală, ținută în 1 (14) Martie a. c., și-a ales din nou un comitet, pe un period de 3 ani, și anume: Președinte: Ioan Pricu, prof., v.-președinte: Fl. Pernea, secretar: G. Olteanu, cassar: N. P. Stinghe-Oaie, econom: C. Tiu, controlor: N. Furnică. Membrii în comitet: N. Bunghez, I. Fl. Muntean, I. G. Muntean, G. Voina, N. Russu, G. R. Muntean, V. Fulga, N. Renel, I. Neguș, I. Murăroiu, I. Tiu, G. N. Muntean.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Cu lista Nr. 102, colectant Aurel Ștefan cl. VI gimnas.: Ana Ștefan, Ioan Ștefan câte 1 cor., Nicolae Ștefan, 80 bani, N. N. Aurel Ștefan, câte 60 bani, Petru Perian, 50 bani, Ioan Prună, Trofim Corcheș, câte 40 bani, Ioan Florea 30 bani, Moise Schiopu, Ioan Șerban, Maria Schiopu, Teofil Dimian, Sabin Medean, Aurel Pascu, Nicolae Baboe, Alex. Brotea, N. N. N. N., câte 20 bani. Suma totală 760 cor.

Cu lista de colectă Nr. 81. Colectant Iosif Popu cl. VIII. gimnas.: Sim. Popu, Cucea Gh. câte 2 cor., 6 anonimi cu totul 1 cor. 10 b. Suma totală 510 cor.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școlilor, medii gr. or. rom. din Brașov.

Incendiu în Hunedoara. Luni noaptea s'a iscat un mare incendiu în moara de aburi a firmei Rimbaș din Hunedoara. Moara a ars până în temelie. La 1 noaptea lucrătorii terminând cu lucrul lor, s'au dus să se culce. La o oară după aceea moara era în flacări. Toate mașinele, bucatele și făina au ars, nimic nu s'a putut salva. Paguba se urcă la 160.000 cor. Din toată moara nu fusese asigurată decât o neînsemnată parte din bucate.

n'avea copii, săracul avea patru. Bogatul a tăiat o vacă. Săracul se duse la el și zise: »Rogu-te, cumetre, cinstește-mi o bucată de carne! La copii li-e foame și n'am ce le da de mâncare«. Bogatul n'a vrut să-i dea. Săracul se rogă: »pentru D-zeu, dă-mi! Ai tăiat o vacă, toată-i a ta. Cinstește-mi, cât de puțin«. Cumătrul cel bogat, mândru, tăia atunci o bucată de carne, i-o întinse și zise: »Iacă și cară-te la dracu cu ea!«

Săracul se supără, auzind astfel de vorbe, luă carnea și plecă d'a dreptul la iad. Ajuns la poarta iadului, văzu un drăculeț, ce sta de pază. Drăculețul: »Ce vrei aici? Săracul: »Am venit la iad cu o bucată de carne, care mi-a cinstit'o cumătrul.«

»Cui o duci?« întrebă drăculețul.
»Cui s'o duc, decât vouă, dracilor«, răspuse săracul. Și i-a zis drăculețului: »Ști tu ce? să-ți dau un sfat. Du-te cu carnea la Lucifer și cere pentru ea pe cocoșul roșu, ce-l are la ei.«

Când a ajuns cizmarul la Lucifer, îl întrebă acesta: »Ce cauți aici?« — Cizmarul i-a răspuns: »Îți aduc o bucată de carne, care mi-a cinstit'o cumătrul și cer să-mi dai pentru ea pe cocoșul roșu, care șade la tine.«

Lucifer luă carnea, și-i dădu cocoșul ferdelă, pentru că voia să măsure galbenii, ce-i scoase cocoșul din cioc.

Trecând cizmarul iară pe lângă drăculețul dela poartă, îl întrebă acesta: »Ce ai să faci acum cu cocoșul?« I a răspuns cizmarul: »Asta n'o știu. Atunci i-a zis drăculețul: »Ști una? Să te învăț eu ce să faci. După ce-i ajunge acasă, pune-l pe masă și-i poruncește să cânte! De câte ori cântă, de atâtea ori li va cădea un galbin din cioc.«

Cine era mai cu voie bună, decât cizmarul? Când ajunse acasă, nevasta și copiii erau morți pe jumătate de foame.

»O, bărbate, bărbate«, strigă nevasta. »De unde vii acum? Eu și copiii te așteptăm cu multă durere.«

Cizmarul zise: »să nu mai aveți nici o grije dragii mei. Acuși vom avea din ce să trăim!«

El puse cocoșul pe masă și porunci: »Cocoșule, cântă!«

Cum a început cocoșul a cânta, deodată îi cade un galbin din cioc și la porunca cizmarului, a tot cântat, până au început să se rostogolească galbenii jos de pe masă.

»Ei, nevastă, n'om avea din ce să trăim, acum? întrebă cizmarul. El trimise o fetiță la cumătru-său, să-i împrumute o

ferdelă, pentru că voia să măsure galbenii, ce-i scoase cocoșul din cioc.

Fetița aduse ferdela, au măsurat galbenii, erau șase ferdele. După asta, cizmarul trimise fata cu măsura îndărăt. Ferdela era însă veche, ici-colo se desfăcea câte-o doagă. Într'o crepătură rămăsese un galben. Fetița îi duse ferdela fără să știe de galben.

Cumătrul luă ferdela, găsi galbenul din crepătură și întrebă: »Ce ați măsurat?« Fetița răspunde: »Tata a adus bani, pe aceștia i-am măsurat.«

Cumătrul se grăbi numai decât la cizmar.

»Ei, cumetre«, începu el, »mi-se pare, că ai adus mulți bani.«

»Nu tocmai«, răspuse cizmarul.

»Spune drept, spune drept, zise cumătrul. »Eu nu-ți voi lua din banii tăi.«

Cizmarul tăgădui, dar cumătrul răutacios zise: »dacă nu spui adevărul, fac arătare că ai jefuit pe cineva. Văfi tradat singuri. Fetița mi-a adus ferdela și n'a băgat de seamă că a rămas un galbin în ea... dânsa mi-a spus, că ați măsurat bani.«

Cizmarul n'a putut tăgădui mai departe și zise: »Iubite cumetre, să-ți măturisesc totul, cum s'a întâmplat. Am fost

în iad la tartorul cel mare. I-am dus bucata de carne, care mi-ai fost cinstit'o și cu care m'ai trimis la dracu. Lucifer mi-a dat cocoșul cel roșu. Acesta, de câte ori cântă, îi cade un galbin din cioc și cântă de câte ori li poruncesc.«

La dorința și stăruința cumătrului, cizmarul îi descrie cu de-amăruntul tot drumul până la iad. Vesel se duse acum cumătrul acasă la nevastă-sa.

»Ascultă, nevastă, ascultă«, zise el, cumătrul nostru a fost sărac, ca un cerșitor, după cum ști. Astăzi este cel mai bogat om. El a fost în iad la Lucifer, dela care a căpătat un cocoș roșu. De câte ori cântă cocoșul, d'atâtea ori îi cade câte un galben din cioc și cântă până când li poruncește cumătrul. Cocoșul l'a căpătat cumătrul pentru o bucată de carne, ce i-a dus-o lui Lucifer. Ști ce? s'o luăm toată carnea, câtă o avem și s'o ducem lui Lucifer! Cine știe, ce ne dă nouă!«

Cum a zis, a și făcut. Încărcați cu carne, pleacă amândoi către iad. Ajungând la poartă, dau de drăculețul, care sta de pază. Acesta se bucură și-i întâmpină cu următoarele cuvinte: »Bine că veniți... de mult vă așteptam... bine că ați adus și carnea cu voi... în viața voastră, nimăru n'ați făcut un dar așa bogat, cum ne fa-

Contra Evreilor. Duminecă »Katholikus Népszöveg«-ul din Budapesta a ținut o mare adunare în care profesorul universitar Glattfelder Gyula a ținut o vorbire violentă în contra Evreilor, arătând cum ei au acaparât presa din Ungaria și cum ziarele ungurești toate susțin (unele exclusiv) interesele evreiești. Chiar și la primăria capitalei evreii sunt stăpâni! — Jos cu ei! — strigă publicul. Numitul profesor a făcut apel ca cetățenii creștini să se organizeze împotriva Evreimii și să nu se lase exploatați. Deputatul Beniczky Ödön a vorbit pe larg despre puterea dela bursă a Evreimii, arătând că Polonyi a vrut să facă reforme bursei, dar n'a reușit căci Evreimea s'a pus atunci în mișcare și a zădărnicit reforma.

Politiști turci refugiați în România. Direcțiunea poliției și siguranței generale din ministerul de interne al României a avut zilele acestea de cercetat pe un curios călător, care venia din Constantinopol în România, în compania unui prieten pentru ași câștiga pâinea zilnică. Din cercetările făcute s'a stabilit că acest călător turc, Gemil Muny-Bey, în vârstă de 26 ani, a fost comisar în Constantinopol și a părăsit orașul acesta în compania lui Răfât Asan Efendi, agent de poliție, din cauză că nu primiseră leaful lor pe șase luni, iar pe de-asupra erau persecutați într-una de inspectorul de poliție Ahmed Efendi, cari îi amenința cu răsbunarea lui. Cei doi Turci, imbarcându-se pe vasul grecesc »Petros«, au sosit în Constanța, unde intră un mod foarte dibaciu, au știut să se stragă reviziei actelor de călătorie. Agentul a fost găzduit la consulatul turcesc din Constanța, iar comisarul a cutreerat străzile până când poliția locală a dat de el. Teama lor de a se reîntoarce în țară e și mai mare fiindcă, angajați ca funcționari pe timp de 3 ani, vor fi socotiți ca desertori și pedepsiți aspru. Direcțiunea poliției și siguranței a dispus punerea în libertate cu condiția de a fi supravegheați.

Romanul anului principe. Din Varșovia se anunță că la un hotel de acolo ședea de câteva zile un căpitan de dragoni, prințul Rostowski, cu cântăreața ungară, anume Roza Bauer. Prințul avea de mai mulți ani relațiuni cu cântăreața, cu care și-a cheltuit toată averea. În ultimul timp nu mai avea cu ce trăi și noaptea trecută cântăreața l'a ucis cu un pistol, apoi și-a tras singură un glont, însă n'a murit.

O glumă bună a avut foaia umoristică maghiară »Borsszem Jankó«. Era o ilustrație referitoare la concesiile date României când cu încheierea tratatului vamal. În ilustrație se vedea rampa dela graniță și dincolo de dânsa doi Români cu o sumedenie de boi (aluzie la concesiunea de a aduce în țara ungurească 100.000 boi) așteptând să se ridice rampa. Dincoace ministrul Darányi dedea din mâni desperat, strigând Românilor: »Nu mai aduceți și voi, suntem noi destui și așa!!« »D-1«.

NECROLOG: — Maria Gerendi născ. Deák văduvă de jude de tribunal regesc, după scurte suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului. Mercuri 31. Martie n. la orele 2 d. a. în etate de 87 de ani Rămășițele pământești ale decedatei se vor ridica din casa rece și se vor depune spre vecinica odihnă în cimitierul dela Capela gr.-or. română din Groaveri, după ritul gr.-cat., Vineri în 2 Aprilie st. n. 1909, la oarele 3 p. m. Pe răposata o deplâng: Dr. Titu Valeriu Grindeanu ca fiu, Emilia

oeti nouă. Pentru asta veți primi răsplata cuvenită. Poftiți numai înăuntru!

Drăculețul strâmbă din nas, deschise poarta iadului și-l lăasă să intre. Și de atunci n'a mai auzit nime de ei, au rămas în iad cu carne cu tot.

Moșul.

Iuzuf.

Odată, într'un vilaet oare-care din Turcia, speriasse lumea un bandit anume Iuzuf. Sultanul ca să-l prinză, a trimis în partea aceia pe cel mai bun general al său cu oștire destulă.

La plecarea poterii, Sultanul a amenințat pe general că dacă n'o prinde pe Iuzuf, să nu se mai întoarcă, căci unde-i stau picioarele îi va sta capul.

Speriat de aceasta, generalul sau Pașai cum vrei să-ți ziceți, a cutreerat, zile ș, luni întregi, toate pădurile, toți munții, toate văile și câmpiile, dar de geaba.

În cele din urmă, ce și-a zis el: Helbet! ce-mi pasă mie! Am porunca să prind un Iuzuf. O fi banditul, ori altul, ce-mi pasă mie? Și a dat sfoară în țară să-i găsească pe unul cu numele Iuzuf.

Sanciali, văduvă de jude de tribunal regesc, ca fiică, Marietta Grindeanu, ca noră, Veturia, Aurel și Traian Sanciali, ca nepoți și alte număroase rudenii. Odihnească în pace!

— Anastasia Ștefanu născ. Horga, după un morb greu și îndelungat, a răposat Luni în 29 Martie st. n. la 9 oare sara în al 34-lea an al etății și 4-lea al căsătoriei. Rămășițele pământești ale decedatei se vor așeza spre vecinica odihnă, Miercuri în 31 Martie a. c. la 2 oare p. m. în cimitierul bisericei gr.-cat. din Năsăud. Năsăud, în 30 Martie 1909. Odihnească în pace!

Dela Teatrul Național.

București, 18 Martie 1909.

Luni seara s'a jucat la Teatrul Național pentru prima dată »Diavolul« scriitorului maghiar Franz Molnar. E un gen curios de piesă, care se menține și care a trecut granițele Ungariei fiind tradusă în mai multe limbi.

Piesa a fost dată de societatea »Furnica« de sub înaltul patronaj al M. S. Reginei, fiind de față și A. S. Regală Principesa Maria și misiunea japoneză în frunte cu prințul Kuni.

Curând după ridicarea cortinei mintea îi tuge la Faust al lui Schiller; tema se aseamănă, lipsind, se înțelege, din concepția scriitorului maghiar, toată adâncimea filozofică și seriozitatea situațiilor, cari fac din Faust o problemă filozofică de deslețat.

Piesa lui Molnar e o piesă ultra modernă, în care diavolul însuși e un diavol modern, un diavol simpatice sau mai curând un om cu fire diavolească. Nimic din exteriorul lui, din îmbrăcăminte nu dovedește că nu e diavol; cu toate că nu se știe de unde răsare, el e om în îmbrăcăminte și în felul de a se purta cu oamenii, dar e diavol în privirea lui, în rânjitul lui și îndeosebi e diavol prin ingeniozitatea cu care încercă pe oameni, depărtându-i pe unii și mijlocind unirea altora pentru fericirea lor.

El pledează pentru o filozofie practică; uneori pare nesigur chiar în drumul pe care îl urmează. Disprețuește femeia și împiedecă pe un pictor de a se căsători, dar tot pe acest pictor îl împinge spre o veche iubire, spre soția unui prieten, femeie cinstită precum cinstit e și pictorul.

Fr. Molnar nu sapă cu diavolul său la izvorul suferințelor omenești cise mulțumește ca el să încurce mințile oamenilor, să plece și să-i lase încurcați.

M.

Convicte și adăpostiri pentru ucenicii români din Bucovina.

Deși s'a lucrat foarte mult în Austria pe acest teren în cele din urmă două secole, cu toate acestea no. 1 ministeriu al lucrărilor publice din Viena, creat cu prea înalta decisiune din 27 Iunie 1908 F. o. 1. Nr. 123 dă acestei afaceri prin emisul din 10 Noemvrie 1908 Nr. 26) o atențiune deosebită, punând în vedere subvențiuni pentru convicte și adăpostiri menite pentru ucenici minoreni. Iată traducerea acestui emis de mare însemnătate pentru viața meseriașilor români din Bucovina:

»Din cercurile meseriașilor sosesc zilnic plângeri despre neglijarea creșterii uceni-

cilor și lucrătorilor minoreni, mai cu seamă a acelor, a căror părinți nu locuiesc în locul de praxă a ucenicilor, rămași fără ori-ce conex familiar. Cu drept se induce, cumcă toate dispozițiunile întrebuintate până acuma sunt insuficiente spre a coresponde în totalitatea pretenșiunilor în direcțiunea scutului tinerimei în privința morală, așa că cea mai mare parte de ucenici este cu totul neglijată.

Ca un mijloc important spre delătura acestor inconveniente dăunătoare pentru starea meseriașilor ar fi propagarea și lărgirea convictelor și a adăpostirilor ucenicilor deja existente și crearea de nouă așezăminte de felul acesta, fiindcă numai prin aceste instituțiuni cu organizare solidă și corespuzătoare s'ar contribui foarte mult pentru întărirea caracterului, pentru ridicarea simțului de onoare și de datorie a ucenicilor isolați de casa părintească. Popularizarea acestor instituțiuni se impune serios acelor factori, cari se ocupă cu propagarea educației ucenicilor, precum sunt școlile pentru progres industrial, dară și comitetul țării, camerele de comerț și industrie și toate celelalte corporațiuni și instituțiuni binefăcătoare pot lua inițiativa la crearea de convicte și adăpostiri pentru ucenici.

Ministerul lucrărilor publice este dispus de a subvenționa convicte și adăpostiri bine conduse amăsurat creditului disponibil în următoarele cazuri:

1. Dacă la partea cea mai mare a speșelor pentru întreținerea convictelor ucenicilor vor contribui factorii locali precum sunt tovărășiile profesionale, comunele, camerele de comerț și industrie, fondul țării, societăți umanitare etc.
2. Dacă se va lua în considerare un număr corespuzător de ucenici.
3. Localurile convictului să corășundă în privința spațiului, luminatului și a încălzitului.
4. Statutul și ordinea de casă să steie în conformitate cu recerintele instituțiunii. Cărțile și ziarele au să corășpundă în privința patriotică, religioasă și morală.
5. Direcțiunea astorfel de instituțiuni are să se încreadă numai persoanelor apte și corespuzătoare misunei limitate.
6. Cel puțin o zecăți din subvențiunea statului are să se întrebuinteze pentru bibliotecă și acareturile convictului.

Petițiuni adresate către ministerul lucrărilor publice din Viena spre acordarea de subvențiuni pentru convicte și adăpostiri ucenicilor sunt de înaintat prin guvernul țării, alăturându-se statutul, ordinea de casă și preliminarul pentru speșele administrative ale anului curent.

Pentru noi Români — scrie »Patria« — sunt aceste instituțiuni menite pentru crearea unei pături mijlocii de cea mai mare importanță și este cu siguranță de așteptat, cumcă factorii competenți precum și institutele umanitare române precum este »Societatea pentru cultură și literatură română din Bucovina«, reuniunile »Școala română«, cea a »Meseriașilor« etc. conștii de înalta lor chemare vor și a întrebuinta aceasta ocazie potrivită. Acele internate din țară, cari întrețin chiar acum și ucenici, precum este internatul de băieți și de copile în Cernăuți, sunt îndreptățite să ceară o subvențiune pe care ar putea-o întrebuinta pentru înmulțirea locurilor gratuite menite pentru ucenici.

ECONOMIE.

Foloasele pomăritului.

Datele statistice ce în anumite intervale le publică ministrul de agricultură asupra veniturilor ce se fac din vânzarea poamelor, sunt atât de însemnate, încât și pe omul cel mai neîncrezător nu'l pot lăsa rece.

Am avut ocaziune, ca din spusese și datele arătate de economi, cari se ocupă cu cultura pomilor, să mă conving, că în comunele brănene unii economi din poamele din o grădină de 2—3 jugăre au avut și anul acesta venite de 7—8 sute, ba și peste o mie de florini.

Dar să nu luăm în considerare numai frumoasele foloase bănești ce ni le aduc poamele, ci să ne gândim la nutremântul plăcut și sănătos ce ni'l procură poamele. Mai ales în post, poamele ne dau o hrană plăcută și sănătoasă. Doi-trei pomi în curtea omului sărac, suplinesc vaca cu lapte. Dă-i copilului ce pleacă dimineața la școală o bucată de pâne sau mălaiu și 2—3 mere și i-a-i dat o hrană plăcută și sănătoasă.

Și apoi câte beuturi și bucate plăcute și bune nu se pot face din poame. Din ele putem face licitar, rachiu, vin și alte beuturi plăcute și mult mai sănătoase, ca puturosul și stricăciosul rachiu din picioici.

În unele comune românești, unde mi-s'a dat ocaziune să atrag luarea aminte a oamenilor asupra culturii pomilor, asupra acestui isvor bogat de câștig, căruia i-se arată un viitor din ce în ce mai frumos, mi-s'a răspuns, că da! sunt bune și frumoase ce spui d-ta, dar la noi nu se fac poamele, că au încercat cutare și cutare și nu au ajuns la nici un rezultat și apoi și acolo, unde sunt vr'o două poame, le fură și puțin folos cunosc din ele.

Acestea însă sunt niște vorbe de om puturos și nesocotit. De bună seamă, că nu orice soi de pom se potrivește în orice fel de pământ. Când ți-ai pus în gând să plantezi pomi în curte sau grădină, apoi mai întâiu să-ți tragi seama, că ce pământ ai în grădină, cum e clima, (umblarea vremii pe acolo) ce vânturi băntue și prin urmare ce pomi se nimeresc mai bine în acel pământ.

Dacă eu nu aș ști și nu m'aș pricepe ce pomi să aleg pentru grădina mea, apoi întreb pe preotul, pe învățătorul sau alt pricepător în treaba asta, sau în cazul cel mai rău întreb pe grădinarul, sau pomologul dela care cumpăr pomișorii.

Încât privește furatul poamelor, apoi asta e o scuză și mai slabă. Rânduile legilor astăzi sunt destul de aspre față de ceice nu știu să facă deosebire între »al meu și al tău«. Dacă cuiva nu-i e frică de pedeapsa lui Dumnezeu, apoi las' că-l ajunge pedeapsa omenească, care în privința asta nu cunoaște atâta îndurare ca poruncile lui Dumnezeu.

Dar apoi, când ne vom apuca cu toții de plantatul pomilor și fiecare își va avea grădina și curtea sau și alt loc cu poame, apoi de sigur nici om, nici copil nu se va atinge de poamele altuia până când el are destule în grădina proprie.

Cât de multe și mari sunt foloasele culturii pomilor, ne-o arată destul de limpede și silința ce și-o dau conducătorii țării noastre într-a înainta și spori din ce în ce mai mult și mai tare cultura pomilor. S'a dat poruncă, ca fiecare comună să-și aibă grădina de pomi, unde copiii de școală să învețe cultura pomilor și de unde oamenii din comună să se poată provedea cu pomișorii de lipsă, cari apoi se și potriveșc mai bine în

Lucrul n'a fost greu. S'a găsit numai decât un biet Turc, sărac vier și c'o nevastă tânără, numit Iuzuf.

Oamenii Pașei i-au spus îndată:

— Tu ești banditul Iuzuf; te am prins.

— Nu sunt bre! Eu sunt vier.

— Ce tot vorbești tu! Avem noi știință că tu ești banditul!

C'o fi, c'o drege, l'au legat frumos pe Iuzuf și l'au dus la Pașa.

Aci bietul om a început să se vaete că e nevinovat și câte și mai câte.

Toate însă zadarnice.

Pașa voia să-și scape capul lui și negăsind pe Iuzuf cel adevărat, ducea la Sultan tot un Iuzuf.

— Și ce-are să-mi facă? întrebă nenorocitul.

— O să-ți taie capul. Dar se poate și să scapi. Poate se milostivește Sultanul și te iartă. Or poate până atunci îl prindem pe bandit, dac'o fi altul.

La plecare, nevasta îi spuse bărbatului său:

— Dragă Iuzuf, dacă cumva scapi să nu uiți dragă și să-mi aduci dela Târgrad o păreche de meși (pantof) galbeni. Așa te rog și să nu uiți.

Această vorbă a nevastei sale l'a făcut pe Iuzuf să se pue pe un răs nebun, răs de care nu se mai putea stăpâni nici chiar când a ajuns înaintea Sultanului și înaintea turcilor.

— De ce răzi bre, chispac? l'a întrebat Sultanul mirat.

— Râz, Măria Ta, că văd că la cap Măria Ta și nevastă-mea sunteți la fel.

— Cum așa?

— Uite, când am plecat d'acasă, plecam la moarte, și ea mi a cerut să-i duc meși galbeni... iar tu vrei să spânzuri un om nevinovat...

Vorbele acestea le-a spus într'un hohot de răs și cu atâta haz, încât chiar și Sultanul a răs.

— Caraghioz! Ești nevinovat! Te iert!

Iuzuf a dus nevastii meși galbeni... vorba ei l'a scăpat de moarte...

D. Teleor.

pământul din hotarul acelei comune, ca orice pom adus de aiurea.

Pentru învățătorii harnici, cari lucră cu spor pentru cultura pomilor, statul dă premii în bani, le pune la dispoziție pădureți și mlădițe de altoi, iar preoților, învățătorilor și altor proprietari, cari vreau să-și planteze grădini mai mari cu pomi, le dă pomișori cu prețul de jumătate (15 până la 20 cr) dacă în scopul acesta se adresează ministrului de agricultură cu o rugare provăzută cu timbru de 1 coroană până în luna Noiembrie a fiecărui an.

Din toate acestea se vede destul de clar însemnătatea cea mare a culturii pomilor și n'am cuvinte destule spre a sfătui cu toată stăruința pe plugarii noștri, întru a se apuca cu toată serioșitatea de cultura pomilor.

Nu trebuie răzimat numai în bucate și vite, ci dacă vrem să învingem datele și cheltuelile ce în continu sporesc, apoi trebuie căutate și alte izvoare de câștig. Să plantăm grădinile, răzoarele și alte locuri cu pomi, căci foloasele ce le vor aduce, nu vor întârzia.

„Ajută-ți și Dumnezeu îți va ajuta“, zice proverbul român „Să nu așteptăm să ne sboare porumbii fripti în gură“, ci deschizând ochii, să ne uităm și să căutăm a înainta cu lumea în toate cele bune și folositoare. Să privim la cei mai isteți ca noi în economie și să căutăm a-i urma.

A. Boldor.

Cât sunt de prețioase animalele.

Cu ocazia teribilului cutremur de pământ, ce a avut loc zilele acestea în Italia de sud și în Sicilia, animalele nu s'au dat în lături să-și ajute stăpânii și să le scape viața. Este vorba de un câine și de un papagal. D-l Luigi Audolfi povestește cum câinele său i-a scăpat viața în timpul marelui cutremur:

Datorez viața câinelui meu pe care îl aveam de vr'o câțiva ani, spune d-l Audolfi cu lacrimile în ochi.

În cea noapte, câinele, care dormea alături, nu mai tăcea din gură, gemea și sgăria la ușă. M'a deșteptat astfel de vr'o câteva ori, când la ora 4 noaptea mă hotărâi să mă scol, să văd ce are?! Crezui d'odată că este bolnav, încercai să-i dau ceva să bea spre a-l face să tacă și să-l pun să doarmă, dar în zadar, gemea și mai tare și cerea cu tot dinadinsul să iasă afară. Trecu ca un sfert de ceas și auzi sunând la o biserică de alături ceasul, bătând 5 ore, când în acelaș timp, simții o sguduitură puternică, primul semnal al cutremurului. Spăimântat mă îmbrăcai repede, cum am putut și fugii în stradă. D'abia eșii afară și a doua sguduitură dădămă casa unde stam și un praf gros mă înăbuși; leșina. Ce s'a mai întâmplat cu mine, nu mai știu căci m'am pomenit pe un vapor la Neapoli.

Sărmanul meu câine, nu știu ce s'o fi făcut, dacă l'aș găsi, l'aș îngriji ca pe cel mai scump prieten de pe lume, căci dacă n'ar fi fost el, aș putezi și eu lângă cele 200.000 cadavre din Mesina.

Tot cu această ocazie, soldații însărcinați cu descoperirea morților printre dărâmurile cutremurului din Mesina, auziră la o distanță țipetele unui papagal; ei crezură că vor găsi numai pasărea, dar după o muncă de un ceas, începură să audă vâitături de oameni, care de abia mai puteau cere ajutor și lucrând mai cu putere au scos de sub dărâmăturile unei case o familie compusă din părinți și trei copii, aproape leșinați de foame, căci de patru zile erau îngropați de vii. Papagalul a dat primul alarma și cum

a eșit, s'a repezit la o bucată de măr, ce i-a aruncat-o un soldat, părând că zicea bucuros: „Mănânc, că am scăpat pe stăpânii mei“. Deci, îngrijii cât puteți mai bine animalele, căci ele ne servesc, ele ne dau foloase și în pericole chiar, ele ne scapă viața.

(„Vet.“)

Veterinar Torino
V. Harisiad.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii aranjate de Tinerimea română de pe Coasta Brașov-Schiaiu, în 7 (20) Februarie a. c. în sala hotelului Central Nr. 1 din loc, au binevoit a contribui următorii stimaiți Domni:

Dr. V. Saftu, paroh, 9 cor., Ioan Pricu 5 cor., P. Budiu, C. Popoviciu, D-na Elena Voina, D. Lupan, câte 2 cor., Constantin Orghidan, Ristea Gușu, Radu Pricu, Nicolae G. Căpățînă, Vasilie Bărbier, Dumitru Bărbier, Ioan Deju, Nicolae Colacea, R. Colacea, Nicolae Fibrich, Nicolae Preda, Ilie Ardelean, Ioan Manu, Vasilie Furnică, Virg. Onițiu, Victor Braniste, G. Micu, Nic. Stinghe, Ghiță Navrea, George Navrea câte 1 cor., G. Cătană, Nicolae Pulpaș, George Văcar, Nicolae Pernea, Nicolae Sulică, Nicolae Grădinar, George Lupșan, I. Zamfir, N. P., câte 60 bani, Dumitru Pernea, Constantin Ploscă, Invălitur Oprea, Andrei Sp. câte 50 bani, G. Cristolovean, Dumitru Bădițoiu, Paraschiva Vușmuc, George Bureția, Iosif Bădu, Dumitru Lupșan, Stefan Căpățînă, Ioan Căpățînă, George Muntean, Arsenie Navrea, Ștefan Frigător, George Moise, Ioan Cătană, George Urzică, V. Colacea, Nic. Mohanu, Ioan Muntean, Petru Cristolovean, George Olteanu, Vasilie Olteanu, Ioan Chiția, Nicolae Olteanu, D. Mămulea, Ioan Muntean, Maria Băzoiu, Ecaterina Mogoș, George Vil', Andrei Iancu, D. Manu, Dum. Loga, Teodor Bădițoiu, Paraschiva Grădinar, Maria Bădițoiu, Nicolae Oprea, George Orghidan, Nicolae Voina, Ioan Invălitur, Ioan Miran, Toma Ilescu, Nicolae Baboia, N. N. Nicolae Saftu, câte 40 bani, I. Preda, Marina Pârtașe, Elena Munteanu, câte 30 bani, Petru Alexie, Ioan I. Popasu, Ioan Gall, Elena Oltean, Ioan Zamfir, Nicolae Măzgăreanu, Ioan Măzgăreanu, Elena Tabără, Andrei Ardeleanu, Radu Boreșcu, George Căpățînă, Vasilie Tubare, Dumitru Paraschiv, Florea Moroianu, Ștefan Crețoiu, Efrosina Miran, Nicolae Spuderea, Vasilie Bădițoiu, Ioan Gall, C. B. Nicolae Ardelean, Petru Stinghe, Ioan Bratuc, Nicolae Bureția, Nicolae Tiu, Ilie Sârbu, Nicolae Bărbier, Nicolae Manu, câte 20 bani, Dumitru Bizdideanu, Elena Barbu, Russu, George Curcă, Negrulea Negru, Maria I. Mămulea, Dumitru Constantin, Vasilie Nistor, Octavian Munteanu, câte 10 bani.

Intratele acestei petreceri au fost de 564 cor. 70 bani, iar eșitel de 429 cor. 64 bani, rămânând deci un venit curat de 135 cor. 6 bani. — Din acest venit s'a destinat la »Fondul Cultural«, 30 cor., la »Fondul Junilor tineri«, 20 cor., iar restul de 85 cor. 6 bani, s'a alăturat la »Fondul Tinerimei române de pe Coasta«.

Cu această ocaziune ne ținem de datorință a multă din inimă, în primul rând marinoșilor donatori și Mut Stimatului Public, cari au contribuit și s'au prezentat într'un număr imponent la petrecere, iar în al doilea rând bravilor coriști și coriste, cari și-au depus tot zelul, împreună cu neobositul dirigent de coruri, Romul Ardeleanu, pentru buna reușită a producțiunii.

Brașov, 11 Martie st. v. 1909.

George Olteanu,
secret.

Ioan Pricu,
prezident

Bibliografie.

Iohannes Scarlatescu »Tonstücke« este titlul unui caiet de compozițiuni musicale ale d-lui I. Scarlatescu, compositor distins și apreciat Român, care se află de prezent în Viena. Acest caiet conține următoarele 5 piese:

1. »Was will die ensame Träne?« — 2) »Der Totenkranz.« — 3) Vergänglichkeits. — 4. »Der Fischer«. Aceste patru piese sunt cântece pentru voce și pian, iar Nr. 5. »Einleitung und langsamer Regentanz aus der 2. romänischen Rhapsodie« este o piesă pentru patru mâni aranjată de compositor după orhestră pentru pian.

Atragem atențiunea pianistelor și cântărețelor noastre asupra acestor alee creațiuni muzicale. Caietul costă cor. 3.50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin Librăria »Gazetei«.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 1 Aprilie. Consiliul comunal al Vienei a ales eri cu 130 voturi pentru a șaptea oară pe Dr. Lueger primar al orașului.

Viena, 1 Aprilie. »Fremdenblatt« scrie: Ar fi trebuit să ne așteptăm azi, când pericolul războiului a fost înlăturat, ca mulțumirea să reprime orice alt sentiment. În loc de aceasta însă, o parte a presei franceze și engleze vorbește de »triumful puterilor centrale« și se vorbește chiar de »revanșă«. Dacă se consideră astfel frumosul rezultat al menținerii păcii, lumea nu va trebui să se mire dacă vom trage experiență pentru viitor pentru aceste sentimente.

Viena, 1 Aprilie. Nota predată de ministrul plenipotențiar sârb are următorul conținut: Serbia recunoaște că faptul anexării Bosniei și Herțegovinei n'o atinge și intră în prevederile art. 25 al tratatului dela Berlin. Fiindcă Serbia se conformă sfaturilor marilor puteri, se obligă a renunța la protestul și opunerea sa contra anexiunii și a trăi în relații bune cu Austria. Conformându-se acestor declarațiuni și în interesul păcii și al bune înțelegeri cu Austria, Serbia va reduce efectivul armatei la cel din pvimăvara anului 1908, și va dezarma voluntarii și bandele.

Declarațiunile acestea au fost bine primite la Viena.

Viena, 1 Aprilie. »Neue Freie Presse« asigură că îndată ce situația internațională se va limpezi Austria va permite Serbiei împreunarea liniei ferate direct cu porturile Dalmației sau Muntenegrului și-i va da dreptul să aibă o flotă comercială și de război cu propriul ei drapel.

Budapesta, 1 Aprilie. Un ziar află din Belgrad, că o deputație compusă din comitagi și membrii ai legiunii de moarte s'a prezentat la prințul George, care le-a ținut un discurs, spunând între altele că pentru dâșii ar fi mai bine să moară cu bombele în mână decât să trăiască această viață rușinoasă. »Ei sunt acum al vostru! Trăiască moartea!«, astfel și-a încheiat prințul George discursul său.

Budapesta, 1 Aprilie. Ziarul boem »Czas« publică știrea senzațională, că Ludovic Hollo, fruntaș al partidului koșutist și șef-redactor al ziarului șovinist »Magyarország« a primit în anul 1903 dela guvernul sârb 40.000 de coroane, spre a face propagandă de înfrățire ungaro-sârbă.

Berlin, 1 Aprilie. »Lokalanzeiger« află din Constantinopol că se confirmă știrea despre ținerea unei conferențe europene. În cercurile bine informate se afirmă că pe la finele lunii Aprilie st. n. conferența se va întruni la Roma.

Belgrad, 1 Aprilie. Concedierea rezerviștilor chemați sub arme a început. În câteva zile numărul soldaților, cari stau sub arme, va fi redus la numărul normal ca în timp de pace.

Belgrad, 1 Aprilie. Convenținea comercială cu Austria este acum preocuparea principală a guvernului. Presa s'a împăcat cu schimbarea situației. Svonurile despre o criză dinastică însă nu incetează.

Belgrad, 1 Aprilie. În ședința de eri a Scupștinei ministrul de externe Milovanovici a dat citire hotărârii luate de consiliul de miniștri. Președintele a declarat apoi că nefiind opoziție, Scupștina aproabă răspunsul guvernului și a închis ședința.

POȘTA REDACȚIUNEI.

D. U. in T. Ne pare rău, dar cele trimise nu se pot publica.

Glume țărănești.

Cărașul și țiganca.

I.

Românul fusese cu chirie la Galați, că mai înainte vreme așa se cărau bucatele, nu era tren ca azi. La întoarcere și-a cumpărat din târg o pâne și pește, ca să aibă ce mânca pe drum.

Toate merindele acestea, cărașul și le pusese în cheina carului de dinapoi.

Cum venea Românul îndărăt pe drumul casei, i-se face foame pe la un prânz și atunci lasă boii în voe, iar el se trage în spre cheina de dinapoi a carului, și începe a mânca pâne cu pește îndemnând de acolo boii la răstimpuri cu pleasna biciului.

În vremea asta întâlnește pe jos o țigancă, tot drumeață și ea, dar care nu mănecase pe semne de mult, că era ajunsă tare de foame. Când vede ea cogemite pâne în mâinile Românului și cât mi ții ciosvârta de pește sărat, să dă cu binisorul pe lângă carul Românului și uitându-se la el cum mânca cu poftă, îi zice cu jind:

— Ferice de caraușul cu șase boi, șade în cheina carului de dinapoi...

Din biciușcă numai pocnește și mănăncă pâne cu pește...

Dă-mi și mie românicu o bucățica, că n'am mâncat astăzi nimica...

Românul o amenință atunci cu biciul:

— Huși cioară de aci, că te ajung.

Țigancu nu se uită la biciu, ci se îndesa înainte în roatele carului, milogind cât o ținea gura și repetând într'una:

— Ferice de caraușul cu șase boi...

Românul încludat îi arde țigancei un biciu peste cămașa goală.

— Du-te la pustia, neagă rea...

Atâta i-a trebuit celeia, pentru ca să întoarcă toaea și oprindu-se în urmă cu mâinele în șolduri, începe a sbiera blestemând:

— Haramiș da capul tău, carauș cu șase boi... Te-ndopi cu pește în cheina carului, când tu ești putred de nevoi...

Românul ridicat în genunchi din cheina, mișcă mâinile a sbor de cioară și cărae într'una în spre țigancă:

— Cărr... cărrr cioară dela moară cu făina'u poală...

Țigancu striga din urmă și mai tare, de să i-se desfacă fălcile:

— Mă... carauș cu șase boi, ești tu? — cu șase capre, calcule... Na!...

II.

Lupul și scroafa.

Un lup flămând, nimereste într'un coteț la o scroafă slabă de tot. Cum o vede trântită acolo în pae, se și repede s'o înșface însă îi rade cu râțul în nas:

— Ce vrei să faci, lupule?

— Să te mănânc.

— Păcat că ești mare și prost...

— De ce, scroafu?

— Dacă ți-ai găsit să mă mănânci tocmai pe mine, o slăbătură...

— Par'că mai e timp acum de ales, când eu nu te văd bine, de foame ce mi-i...

— Ce carne ai să găsești tu în mine acum? — iască, nu alta... Dar dacă ai avea puțină răbdare, s'aștept până la toamnă, când mă pune stăpânul la îngrășat pentru Crăciun, atunci ași mai înțelege și eu, dar acum!... bine?

— Și ce crezi că-i bine?

— Uite, să facem amândoi invoială: — Tu să mă lași să trăesc până la toamnă, ca să-mi văd și eu godacii în rând cu porcii și atunci am să mă las să mă mănânci, așa grasă și frăgezită... Dar acum, ce să'nțelegi din mine?

— Apoi să te cred eu numai așa pe cuvânt?

— Și de ce num'ai crede? — Eu tot pentru mâncare sunt, acum că ți-i unge buzele tu, ori stăpânul, — pentru mine, tot una e...

— Bine scroafă, aștept atunci, că par'că ai avea dreptate.

*

A trecut vara și-a ajuns lumea și-n toamnă, că timpul nu stă doar pe loc și s'a trezit scroafa dată la porumb pentru Crăciun, de să nu creadă burtei ce noroc venise peste dânsa. — De invoiala cu lupul nici nu-și mai adusese ea aminte în toată vremea asta, c'avea ea destule alte griji...

Intr'o zi pe aproape de Crăciun, când scroafa tocmai terminase grămada de grăunțe, sdup, sare de peste gard lupul cu invoiala.

— Tu erai lupule?

— Tii, bată-te să te bată... tare te-ai mai îngrășat, — eu nici nu te-ai mai fi cunoscut, dacă nu-ți știam cotetul.

— Ce puteam să fac altă ceva cu atâtă bine, de cât să mă îngrășii...

Lupul se linge pe bot:

— Ei, am venit după invoială.

— Că tocmai te așteptam și eu...

Atunci ești gata...

Și lupul deschizând gura, dă să se repeadă.

Seroafa grohăie atunci supărată și zice lupului:

— Cum, aici vrei să mă mănânci?

— D'apoi unde?

— Vai de mine, ce păcat... Aicea te-ai putea găsi stăpânul, tocmai când ți-ar fi lumea mai dragă și așa rămânea mănăcată pe jumătate...

— Ce i de făcut atunci?

— Știu eu un loc bun, colo în pădurea din apropiere, ți-l arăt eu, tu să mă iai numai cu gura de o ureche și eu ți-o spun în limba mea: tot pe aici, tot pe aici...

Zis și făcut:

Lupul deschide portita și scote seroafa de o ureche afară. Când s'o tragă mai departe, seroafa se proptește în picioarele de dinainte și începe a striga;

— Cuvitt... cuvitt...

Ea a ridicat toți câinii din sat și a scos și stăpânii din casă. Lupul zăpăcit și grăbit, crezând că n'a înțeles pe unde trebuie să meargă, ti-tuște seroafa să nu mai strige:

— Taci cu gura ta afurisită, că-mi pierd blana pe aici.

Când a început a se simți lupul încolțit de câni, n'a mai așteptat și pe oameni să vină cu ciomegile, ci a lăsat de urechea seroafii și pe ici ți-i drumul.

Tocmai la pădure, când s'a desmetecit lupul din flocaiala prin care trecuse, ci-că ar fi zis cu ciudă, privind spre sat:

— Apoi asta n'a mai fost invoială, ci curată... porcărie...

Ioan Adam.

Cugetări și Maxime.

Toți oamenii vor să trăiască cât lumea, nimeni însă nu vrea să fie bătrân.

Swift.

Cel care își servește bine țara, n'are nevoie să se laude cu strămoșii săi!

Voltaire.

A economisi pentru a aduna ban lângă ban, e lucru nebunesc; a economisi pentru a-ți păstra independența, e lucru înțeleptesc.

John Lubbock.

Economia este izvorul independenței și al libertății.

Mme Geoffrin.

Glume.

La tribunal.

— Cum, pretinzi că ai fost sugestionat de medic în comiterea furtului?

— Negreșit. Mi-a spus la consultație: »Să iei totdeauna câte-ceva înainte de culcare.

Ea — Bine, lancule, se poate să ții patru ceasuri în lanț pe bietul Azor?

El — El dragă, tu mă ții pe mine de douăzeci de ani — și n'am murit.

MULTE ȘI DE TOATE.

Câinii cu covrigii în coadă.

Nu știu dacă pe vremea lui Ciubăr Vodă când a intrat întâi strechea-n vite și jigodia în câini, s'o fi știut că la București, unde atunci se pusesea cei dintâi pari de așezat oraș mare și frumos, după ce bietul Bucur Clobanu dase »ortul popii«, că toți câinii nu sunt cu covrigii în coadă. Dar cam pe vremea aceea Ghinea Hărăpiliă, țigan de lae plecase spre orașul lui Bucur ca să-și ia un tipar pentru mămăligă și un pieptene să-i fie de cap că i-se înmulțiseră locuitorii în hale plete mai abitir ca furnicile în mușuroaie. Și cum plecase așa cale lungă, meșterul Harapiliă, îl apucase o foame d'ale hătăioase care-l doborâse la pământ tocmai la umbra unui s'ejar mare și stufos. Alături de el se hodinea traista din care Hărăpiliă scotea și imbuca pe ne-

răsuflăte dintr'un malai mare copt în țâst de Piranda lui, cu caș batelaș și urdă D-lă să-l audă. Tocmai pe când era în toiul mănăcării lată că trece p'acolo o loază de Rumân poznaș, care cum văzu pe Hărăpiliă cum imbuacă și din malai și din caș și din urdă, îi veni așa poftă că-i lăsa gura apă și-și făcu în cap planul cum să pue ghiara pe merindea Faraonului. Cu gândul ăsta drăcesc Românul naibi când se apropie de Hărăpiliă se făcu umilit și-i zise:

— Să trăiești, Măria ta și Domnul să te ție sănătos!

Țiganul când auzi că-i zice măria ta, incremeni cu gura căscată, îndopată cu malai și cu caș. Apoi tot Românul adăugă:

— Fă bine mă rog măria ta și-mi spune și mie, slugii tale plecate, în cotro merge fața luminății tale?

Țiganul după ce înghiți, opintindu-se de vre-o 2—3 ori, răspuse cu plas răstit:

— La București ca să orbesc (vorbesc) cu Odă (Vodă).

— Să trăiești, măria-ta dar uite ce mă mir eu. Cum înălțimea ta, care mergi la București, te pleci să mănânci bucate de astea mojicești, când la București sunt toți câinii cu colacii în coadă?

Când auzi țiganul una ca asta, luă traista și vru s'o arunce, dar apoi ca să se arate marimimos, zise Românului:

— Ia mo, astă traistă cu ce e în ea și să ții minte că ți-a dăruit-o un boher mare.

— Să trăiești, măria ta, zise Românul, abia ținându-și răsul.

Țiganul plecă întins cătră București, iar Românul se așeză pe mănăcate în bună voe în locul lui.

Când țiganul ajunsese în București pe inserate i-se făcuse o foame de pară-l tăia Turcii. Se uită în sus, pe strade, se uită în jos să vadă vr'un câine. Tocmai târziu văzu o șarică de ogar cu o coadă lungă făcută colac. Bucuria țiganului fu nespusă. Se luă în goană după ogar. Ogarul văzându-se strimtorat la un colț, numai ce-și lungi gâtul spre un gard și pe neținute sări gardul dincolo lăsând coada târâși după el. Țiganul dete fuga la gard să vază unde a lăsat ogarul colacul și începu a căuta pe sub gard că doar l'ar găsi. Românii cari-l auziră ce caută, se puseră pe râs de prostia țiganului și șiretenia celui care l'a păcălit.

Și d'atunci a rămas proverbul că la București sunt toți câinii cu covrigii în coadă, după care umblă mulți din cei care pleacă de prin sate să se pricopsească și vin înapoi mai pârliți ca Ghinea Hărăpiliă.

(Hazul satelor.)

Vlad.

Cum sărută diferitele popoare.

Un statician englez și-a bătut mult timp capul să afe prin ce se deosebește sărutarea la diferite popoare. Rezultatul cercetărilor sale însă nu fu nici decum îmbucurător pentru el, căci acest rezultat îi arătă faptul, foarte deprimător pentru el, că cele mai multe femei nici nu știu cum să sărute. La puținele femei cari mai înțeleg în câtva cum se sărută, află că sărutatul poartă în sine timbrul naționalității. »Sărutul Englezoaicelor — zice specialistul — e ca și ele: rece și indiferent, așa că îndată ți taie pofta de a mai săruta. Fetele din Scoția din contră sărută foarte simplu. În sărutările lor nu e patimă, dar ele vin dela inimă și nu se vând cu bani. Italienele sunt foarte darnice în sărutări; ele sărută cu patimă, nu însă din iubire. Cele mai patimășe în sărutări sunt Spaniolele. Sărutul Francezelor e dulce, ce e drept, dar să vede cât de colorate ele sunt dedate cu așa ceva. Sărutul tinerelor Americane încă este dulce, dar de multe ori acestui sărut îi lipsește temperamentul. Se vede că în ce privește pe Române, Unguroaice, Nemțoaice, etc. specialistul n'a avut încă ocazie să le sărute, căci despre ele nu zice nimic.

Ca într'un roman.

Înainte de asta cu un an și jumătate, trăia în Moscova o văduvă tânără, frumoasă și foarte bogată, contesa U. care fusese soția unui înalt funcționar din Ostul Rusiei. La câteva luni după moartea bărbatului său, tânăra văduvă se mută la Moscova, unde trăia foarte retrasă. Apariția ei puse în mișcare pe toți tinerii din Moscova, cari îi admirau frumusețea și nu se puteau în destul mira, cum de tânăra văduvă nu se arată prin societăți. Contele St. se îndrăgosti foc în frumoasa contesă și cercă în tot felul să se apropie de ea. Toate încercările lui însă rămăneră zadarnice pentru că tânăra văduvă voia să trăiască retrasă de lume, numai cu amintirea bărbatului său, cu care fusese foarte fericită

Înainte cu câteva luni începă să vie regulat în fiecare zi în vila contesei o țărăncuță tânără, care aducea cu sine fel de fel de lucruri de vânzare. Țărâncă și contesa deveniau din zi în zi tot mai pretinoase una față de alta. Într'o zi contesa o întrebă pe țărăncuță dacă nu vrea să intre în serviciul ei, fiindcă o vede femeie curățică, harnică și cu purtări bune. Țărâncă se învoi și ea deveni cameriera contesei, care era cât se poate de bine servită din partea acesteia. Tânăra camerieră lucra zi și noapte și stăpâna ei n'o auzi nici odată mormăind, cum fac servitoarele de azi cele mai multe. După 14 zile de când țărâncă era în serviciul contesei, din camera odăii în care locuia cameriera, eși un tânăr frumos și elegant îmbrăcat, care cu fața lui de față sămăna foarte mult cu cameriera. El își ceru voie să vorbească câteva minute cu doamna contesă. Cele câteva minute însă s'au prelungit în câte-va oare. Când tânărul cu fața veselă de bucurie ieși la braț cu contesa cea fericită din odaie, erau deja înțeleși între ei. Peste câteva zile ei se cununară. Contesa care până atunci credea că contele St. voia să o ia de nevastă numai pentru averea ei, din încăpăținarea tânărului se convinse, că el nu umblă după bani, ci că o iubește cu adevărat, înjosindu-se chiar a face serviciul de camerieră pentru ea, și bucuros îi oferi mâna sa.

Ciudățeniile bucătăriei franceze.

Numele bucătăriei franceze e mare, dar acuma a ajuns la nește născociri cam prea din caie afară. În Gil Blas se arată că se mănâncă în Paris la 5000 șopârle. De asemenea, la 8000 de salamandre. Șopârle tinere se plătesc pân la patru lei bucată, pe cele bătrâne însă le poți lua cu 50 de bani. Șerpii stau sus la preț; cam la fel cu cei mai buni curcani. În deosebi se caută viperele cele mici. Și pui de crocodili se mănâncă. Ajung la preț pe vitei. Dar nu se trec însă mai mult de o sută pe an. Broaștele odinioară atât de căutate, abia se mai mănâncă de 30.000 lei. Melcii însă, în deosebi cei din Burgundia, tot se desfac în număr de milioane.

Mănăstirile în Belgia.

De când Franția a început să se poarte neomeneste cu preoții și cu călugării, de atunci a început a se spori în Belgia numărul mănăstirilor. Și înainte de aceea însă erau în Belgia multe mănăstiri, dar în cei 60 ani din urmă numărul lor a devenit de 4 ori mai mare. În anul 1846 erau în Belgia 779 mănăstiri cu 12.000 de călugări și călugărițe. Astăzi sunt în Belgia 2770 mănăstiri cu 47.000 de călugări. Averea imobilă a mănăstirilor belgiene era în 1846 de 100.000.000 franci, astăzi ea trece peste un miliard.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu
Redactor respons.: Victor Branicea

Adevărat, mare bucurie e a cetii miiile de scrisori pline de mulțumiri ce încontinuu sosesc dela acei morboși și suferinzi, cari cu ajutorul crucei duble magnetice au devenit pe deplin sănătoși.

Domnul Hengler Toma din Rudolfs-gnad comitatul Torontal scrie următoarele: »Prea stimată d-le Müller! Budapesta V Vadasz u, 34/28. Deoarece aparatul domniei tale R. B. Nr. 86967 adevărată crucea dublă magnetică pe cumnatul meu de boalele și suferințele ce le-au avut l'a mântuit, te rog trimite-mi pe adresa mea cu posta o cruce dublă magnetică.

Domnul Krug Ioan asemenea roagă pe Domnul Müller din Apatin a-i trimite asemenea crucea magnetică pentru nevasta sa, deoarece s'a convins că numai crucea magnetică o va putea scăpa de dureri, precum a scăpat de boale pe bunica lui. Un aparat costă 8 coroane.

Câte-va cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată e în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiat și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem al acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cine-va cărui a oamenii să și încredințeze fără teamă, fără așfial și cu încredere necezarurile lor secrete. Dar nu e la deajuns însă a destăina aceste necezuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui

astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra viteiei sfaturi bune sexuale și știe a »juta« și morburilor ce deja eventual exista, atunci apoi va în-ceta existența boalelor secrete.

De e chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit la toată țara al D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra viteiei sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curată, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberază de materiile de bătă, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor dălice dr. PALOCZ vindeacă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, boalele de feve bășică, nervi și șira spinărei, începutul și dezvoltarea a minții, urmările onanieirii ale sifilisului, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceea-ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie caruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m., (Duminea până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10

Copiii cari nu prosperează

dacă li-se dă Emulsiunea Scott se întoarce spre bine.

Intrămarea începe deja delaprimat folosire a lui Scott.

Emulsiunea Scott

este așa de dulce ca crema și o iau copiii bucurosi și se mistue ușor,

chiar de cei ce resping laptele.

Emulsiunea Scott se recomandă mult de medici în toate țările. (12)

Veritabilă numai cu Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. marca — pescarul — Și vara se poate folosi ca semn de garanție cu efect foarte bun. a procedurii lui Scott. Se capătă în toate farmaciile.

La librăria „Gazetei“

se află de vânzare următoarele: Cărți literare apărute din ediția „Minerva“ — București.

- Titu Maiorescu, „Critice“, Volumul I, prețul 1.50 cor.
- C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda“ prețul 1.50 cor.
- N. Petra-Petrescu, Ilie Mariu, istoriograf pentru tinerime, localizată după nemteșce. 193 pag. Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop, „Domnița Viorica“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani) 20
- M. Salodanu, „Floarea Oflită“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani) 20
- Ștefan Iosif, „Credințe.“ Poesii à cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrâni“, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Bourceanul, „Povestiri din copilărie“. Prețul à cor. 1.50
- Vasilie C. Osvadă, „Băncile populare din România“ cu un adaus informativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1.05
- Ion Manolache-Holda, Fețe, portrete schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
- Il. Chendi, „Fragments“. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii“ și „Folietone“ serie. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
- Vasilie C. Osvadă, „Legea Tovărășilor“. Prețul — 50 cor. (plus porto 5 b.). —55
- N. N. Beldiceanu, „Chipuri dela Mahala“ Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
- M. Eminescu, Poesii postume“, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Scriseri literare pentru popor.

"Din lumea basmelor" de I. T. Mera cu 87 ilustrații originale format octav mare pe 284 pagini. Prețul cor. 3.50 plus 20 bani porto.

N. Iorga "Lupta pentru limba românească", care conține acte și lămuriri privitoare la faptele din Martie 1906 săvârșite în București. Prețul 1 cor. pl. 10 b. porto.

"Scrisori și inscripții Ardelene și maramureșene" de N. Iorga, profesor universitar. Format cart mare hârtie fină pe 533 pagini. Prețul cor. 3.50 bani plus 30 bani porto.

De renumitul povestitor Sadoveanu. "Mormântul unui copil". Conține următoarele povestiri: Mormântul unui copil. Paocat boeresc, Tu nai iubit; In noaptea anului nou, O povestire de sărbători. Străjerul, Cel înșai, Plopul, Pastin. Format octav pe 233 pagini. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

I. C. Panțu: "In plasa", "In Balta", "Cale grea", "La Coda", "La cărciuma lui Tiriplic", "Schife din viața dela țera". O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: "La țerg", povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

"Foiletoane" de Stelian Russu cu cuprinsul următor: "O bucurie de Paști", "La mănăstirea Sinaia", "Cad Frunzele", "Căpitanul Ion", "La Huvedoara", "O povestire", "Lângă Somes", "La Castelul lui Ioan Huniade Corvin". Format Octav mare pe 75 pagini prețul 1 cor. plus 10 bani porto.

Sofia Nădejde "Robia banului" roman 361 pagini, prețul 2 cor. plus 30 bani porto.

"Valuri alinate", traduse de Coșbuc, după Carmen Sylva. Cor. 1.50 plus 20 b. porto.

A. O. Maior "Biblioteca copiilor" Vol. I. a apărut în editura "Lucifărului" cu o poveste inedită scrisă anume pentru acest volum de Carmen Sylva. cu numeroase ilustrații, costă 1 cor. 60 bani plus 10 bani porto.

"Carnetul Roșu", o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul. Prețul cor. post. . . . . -50 b.

"Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne" de Ioan Popoa. Prețul cor. 2.- b. (cu posta cor. 2.40 b.)

"Cugete și considerațiuni" din experiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoase din pățania vieții. . . . Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

Novela de Sienkiewicz: "Natură și viață", "Sluga vechi" și "Ianco muzicanul." Traducere de I. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani.)

Irintele Nicolae, schiță din viața preoților de G. Sima Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

Poesii de I. V. Buticescu. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspîn și stîmbire, poesii și prosă de A. Pop. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

Balade populare de Avram Corcea costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Românii Secoleni. Causelor decadenței economice și mijlocele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

Lilice dela Pinu, poesii macedonene originale și daco-române de P. Vulcan. cor. 2 (p. porto 10 b.)

"Năvăliri barbare", navelă de L. Bolcaș. Prețul 1 cor. plus 10 bani porto.

"Biblioteca copiilor" vol. II. de A. O. Maior cuprinsul următor:

Moș-Crăciun, Iertarea, Cătelul neastămpărat, Crin, Floare dalbă, Moș-Stan, Minciuna, Sa-ți fie de învățătură, Ionaș, Ariciul, Boieria lui Vasile și Berzele. A. această carte scrisă în un limbăgu frumos pe 118 pagini hârtie fins este un potrivit dar de Crăciun pentru copii. Costă cor. 1.60 plus 20 bani porto.

Dicționar portativ româno-germano-maghiar de H. Schlandt, broș. à . . . -20 Ediția întregă: german-maghiar-român, maghiar-germano-român și român-germano-maghiar, broș. la un loc . . . . . -60

"ECONOMUL"

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni. Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Veselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludoșul de Mureș, Panticeu, expozitură în Aiud.

Intemeiat la anul 1886.

Table with financial data: Are Capital social in 4000 acțiuni K. 400.000, Fonduri de rezervă 250.000, Fonduri culturale și de binefacere 15 000, Depuneri spre fructificare circa 1 500.000

Primește depuneri spre fructificare dela privați cu 4 1/2% și cu 5%, iar la suma peste 10.000 cor. și dela corporațiuni culturale sau filantropice cu condițiuni excepțional favorabile.

Escomtează cambii cu cel puțin două subserieri;

Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară cu 7% și 8%; Acoardă împrumuturi ipotecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7%.

Acoardă împrumuturi de Cont-curent cu acoperire de hârtii de valoare notate la bursă cu 6% și 7%;

"Economul" ajută, ca să se înființeze în comune bănci sătești; de acelea s'au fă ut la Gălău, Feneș, Sălciua, Tic, Berind.

"Economul" mijloc este cele mai eficiente asigurări pe viață și contra focului.

Președinte: Vicepreședinte: Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir.

Dir. executiv: Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladis'au Papp, Ștefan Ha vași, Dr. Romulus Marcu, Iuciu Br Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Juris on-zult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

Librăria CRĂCIUN din Câmpina România caută un băiat

de 15-16 ani, care are o practică de 1-2 ani de librărie Preferit ar fi român a ști și limba germană.

Oferte direct. (555,5-3.)

Concurs.

Seuatul școl. confesional gr. cat. din Rodna-veche eserie concurs pentru un învățator suplent cu salar lunar de 60 coroane.

Postul se poate ocupa momentan. Rodna-veche, 25 Martie 1909.

Danila Malai, preot pres.

560,1-1.

Advertisement for shoes: Ne mai pomenit de ieftin! Din cauza desfacerei prăvăliei de încălțăminte vând cu prețuri de tot ieftine, atrăgând atențiunea Onor. Public, că numai până la expirarea contractului 29 Sept. a. c. poate profita de această ocaziune rară. Stelagele prăvăliei și arangeamentul de Nickel din Auslag încă sunt de vânzare. Ioan D. Avrigeanu, magazin de încălțăminte, Brașov, Strada Porții Nr. 8.

Advertisement for cigarettes: Ce?... Tata a permis, sunt doară tuburi de cigarete "Jacobi-Antinicotin". Surprinzătoare plăcută! Fiecare cutie conține o carte vrăjită interesantă. Atențiune! Veritabil numai în cutii de țigare cu numele "JACOBI".

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Oct. st. n. 1908 și până în 1 Maiu st. n. 1909.

Table with train schedules: Plecarea trenurilor din Brașov, Sosirea trenurilor în Brașov, Dela Brașov la Budapesta, Dela Brașov la București, Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes, Dela Brașov la Zărnești (gara Bartolomeiu), Dela gara Bartolomeiu la Făgăraș.

Advertisement for 'Gazeta Transilvaniei': "Gazeta Transilvaniei" cu numărul à 10 fileri se vinde la zăraful Dumitru Pe, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

Large advertisement: Numai pentru scurt timp! Nimeni să nu piardă ocazia rară a se provedea acuma cu haine gata pentru copii de orice etate și bărbați, precum și cu stoffe de costume, cele mai moderne și mai nouă, fiindcă vindem cu prețuri foarte scăzute cât va conține depositul. Depner, Roth & Westemean, Brașov, Strada Vămii Nr. 1-3. (Vis-à-vis de Cafeneaua "Drex'er").

Institut indigen. Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
 din Sibiu

intemeiată la anul 1868
 in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
 asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune,
 edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
 asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen
 fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața
 întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

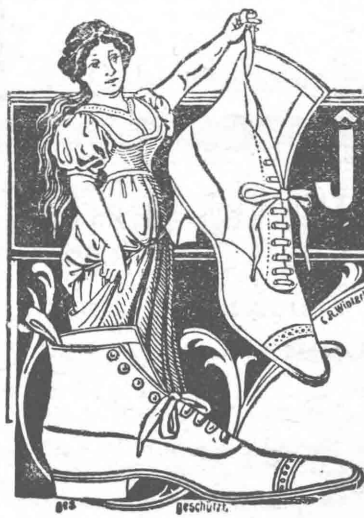
Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capital asigurat asupra vieții:
95,816.412 cor. **9,882.454 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii **4,484,278-83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4,028,113-12 c.**

Oferte și informații se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu,
 strada Cisnădiei nr. 5 etajul I, curtea I, și prin agenturile principale
 din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și de a subagenții
 din toate comunele mai mari.

Încălțăminte de tat felne

GHETE

original americane pentru Dame, Domni și Copii.

Papuci albi de atlas.	Cisme de lucru.	Ghete cu sinoare.
Papuci albi.	Cisme Halina.	Ghete cu nasturi.
Papuci de dans.	Cisme de vânător.	Ghete cu zug.
Papuci de gimnastică.	Cisme de călărit.	Ghete de voi-jiu.
Papuci calduși.	Gumasse.	Pantofi de casă.
Papuci de postav.	Galeci.	

pentru Dame, Domni și Copii.

Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.
 Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.
 Strada Vămii nr. 36, (vis à-vis de Cafeneaua Transilvania).

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta.
 Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.
 pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a
 acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că
 le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și fosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, ne-
 uralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătăile de in-
 mă, sgârciuri de inimă, asmă, auțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, ro-
 ceală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul in pat, influența, insomnie, epilepsia,
 circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicu-
 lui se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate păr-
 țile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate
 Acel pacient. care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-
 ce încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se
 co-sufunde cu aparatul „Volta“, de ôre-ce „Ciasul-Volta“ atât in Germania cât și in Austro-
 Ungaria a fost oficialis oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e in genere cunoscut
 apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e **8 cor.** Pretul aparatului mic e **6 cor.**
 folosibil la morburii, cari nu sunt
 mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de
 constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țără și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT. Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34,
 colțul strada Kálmán.

Vânzare totală

concesionată din partea autorității.

Intreg depositul de haine bărbătești, de copii,
 băieți precum și Confecțiuni de dame se vând
 cu prețuri foarte scăzute, din cauza desfăcerei
 negoțului. Brașov, Strada Porții Nr. 11, (vis-à-vis
 de firma I. Săbădeanu). (542,9--10.)

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcănia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul
 sên de înmormântare bogat asortat in cari toate obiectele,
 atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot că-
 păta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot
 inchide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemn, de**
metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile
 cele mai moderate.

Representanța de monumente de **marmură**, care **funebre**
proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un **car funebru** vênêt,
 pentru **copii**, precum și ciolii.

Comande întregi se esecută **prompt și ieftin**, i au
 asupra-în și **transporturi de morți in străinătate.**

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

68—*

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai
 bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot
 felul de caractere de litere din cele mai moderne
 este pus in pozițiune de a puté esecuta ori-ce
 comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
 IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
 LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
 DUPERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
 DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
 pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

*Compturi, Adrese,
 Circulare, Scrisori.
 Couverte, in toată mărimea.*

TARIFE COMERCIALE,
 INDUSTRIALE, de **HOTELURI**
 și **RESTAURANTE.**

PREȚURI-CURENTE și DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuorul
 tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta-
 giul, înderept în curte. — Prețurile moderate. —
 Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia **A. MUREȘIANU**, Brașov.

Aducem la cunoștința On. public,
 că prețul apelor minerale și hygie-
 nice din depositul nostru din stra-
 da Aței Nr. 6 pe lângă schimbul
 imed at al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 12 fl.	1/2 litru — fl.
Borpatak	" 12 "	" "
Maiild	" 16 "	" 14 "
Borhegy	" 16 "	" 14 "
Baross	" 16 "	" 14 "
Előpatak	" 16 "	" 14 "

Fehérkő	" 16 "	" 14 "
Felsőrákos Mária	" 16 "	" 14 "
Kászón Salutáris	1 litru 16 fl.	1/2 litru 14 fl.
Horgász	" 16 "	" 14 "
Repáti	" 16 "	" 14 "

Borszék	" 28 "	" 22 "
Sztojka	" 28 "	" 22 "
Boholt	" 26 "	" 22 "
Hargitta	" 26 "	" 22 "
Székely-Selters	" 26 "	" 22 "

La cumpărare de **25 sticle** liferăm **Borvizuri** acasă. — Apelăm la sprijinul On. pu-
 blic pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,28—150.)